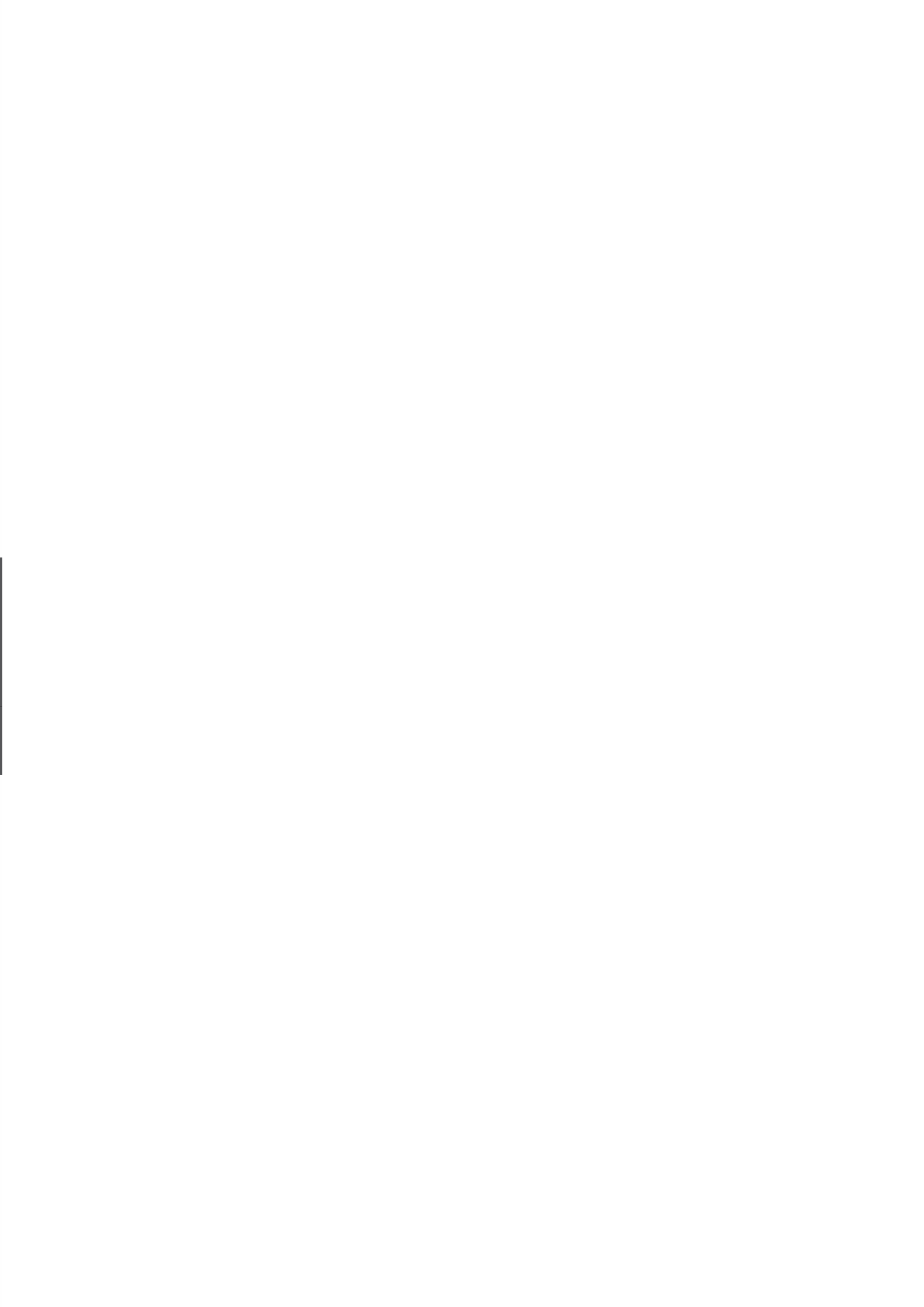

การนำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์
Poster Presentations

Session
มนุษยศาสตร์

Thailand 4.0 "Research to Mobilize Society"

การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษใน ฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มูฮัมมัดสุกรี หะยีสะนิ^{1*} นิปีตมา การะมีแน² วรเวทย์พิสิษ ยศศิริ³

บทคัดย่อ

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้จะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนมีอิสระในการเลือกรับข้อมูล เพราะการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลมีได้จำกัดเพียงแคในห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้ที่ไร้ขอบเขตและทันสมัยมากขึ้น อย่างไรก็ตามการเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษนั้น ต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนและความเหมาะสมของเทคโนโลยีในแต่ละทักษะ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาเจตคติของอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 30 คน และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive samplings) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม ในขณะที่

เจตคติของอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษนั้น เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ และข้อมูลในส่วนของ

เจตคติของอาจารย์ผู้สอนวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพแบบบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่าเทคโนโลยีสื่อประสมเป็นเครื่องมือเทคโนโลยีที่มีความนิยมในการส่งเสริมทักษะการฟังมากที่สุด รองลงมาคือโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ (smartphone) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายในการส่งเสริมทักษะการพูด เช่นเดียวกับทักษะการอ่าน ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกที่จะเสริมทักษะด้วยการใช้นิทานและบทกวีภาษาอังกฤษออนไลน์ เพราะสามารถเลือกระดับความยากง่ายได้ตรงตามความสามารถของตน ทั้งนี้สื่อสังคมออนไลน์ก็ยังเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมในการส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยฝึกเขียนเรื่องราวผ่านตัวอักษรแล้วเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในด้านเจตคติของอาจารย์ผู้สอนต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น มีผลไปในทางที่ดีและอาจารย์ผู้สอนพร้อมจะนำสื่อเทคโนโลยีมาปรับใช้ในชั้นเรียนถึงแม้ว่าจะไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้งาน ผลจากงานวิจัยชิ้นนี้สามารถเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาเป็นส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนการสอน อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ ได้อีกด้วย

คำสำคัญ : เครื่องมือเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ เจตคติ

^{1, 2, 3} อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

* Corresponding author: Tel.: 073-299632. E-mail address: muhammadsukree.h@yru.ac.th

บทนำ

ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต แม้กระทั่งในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศ รูปทรงแบบ กว้างขวาง (2557) [1] กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกรับข้อมูลความรู้ นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เทคโนโลยีเป็นการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดแค่เพียงอยู่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้แบบไร้พรมแดน ประหยัดเวลา สะดวกสบาย และทันสมัย การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีช่วยอำนวยความสะดวกกับผู้สอนในแง่ของการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนหรือผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในเวลาอันสั้น การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้กับการเรียนการสอนจะก่อประโยชน์และช่วยอำนวยความสะดวกกับผู้เรียนและผู้สอนก็ตาม การใช้เทคโนโลยีเพื่อประกอบการศึกษาโดยไม่กำหนดขอบเขตหรือเป้าหมาย ก็มีความเสี่ยงสูง และอาจก่อให้เกิดภัยอันตรายหรือสร้างความเสียหายกับผู้เรียนหรือผู้สอนได้เช่นกัน ชาญชัย กลิ่นซ้อน (2550: 9) [2] ให้ความสำคัญในการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีได้เป็นที่แพร่หลายทั่วโลก เทคโนโลยีในปัจจุบันนี้เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของคนทั่วโลกและมีบทบาทในการศึกษาเพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

ปัจจุบันเทคโนโลยีสามารถเป็นเครื่องมือในการฝึกพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ นักพัฒนาได้พัฒนาความสามารถให้รูปแบบทันสมัยมากขึ้นและ สามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพิ่มทักษะและพัฒนาผู้เรียนเอง แพเทล (Patel, 2014) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ข้อดีของการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนภาษา คือ เนื้อหาที่มีความยืดหยุ่นต่อผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถที่จะลำดับความสนใจของเนื้อหาได้เองว่าต้องการเรียนส่วนใด ก่อนหลัง การนำเครื่องมือเทคโนโลยีมาใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนและมีกำลังใจในการเรียนมีใจรักที่จะเรียน ภาษาอังกฤษมากขึ้น

ระบบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน ได้ปรับแนวการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นหลัก (student-centered) และนำเอานวัตกรรมเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในชั้นเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหามากขึ้น การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ในชั้นเรียน อาจก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนได้ ก็เป็นไปได้ แต่กระนั้นก็ตาม การเลือกใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ผู้ใช้ต้องทราบว่าเครื่องมือเทคโนโลยีแต่ละประเภทเหมาะกับการส่งเสริมทักษะด้านใดของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) นำมาใช้ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาเจตคติของอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาเจตคติของอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale) เพื่อศึกษารูปแบบเครื่องมือเทคโนโลยีประเภทใดที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นในการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษในแต่ละด้าน ในขณะที่เจตคติของอาจารย์ผู้สอนนั้นเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากแบบสอบถามสัมภาษณ์ที่พัฒนาโดย (Stepp-Greany, 2002) และปรับโดยคณะผู้วิจัยเพื่อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือเก็บข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงสถิติด้วยการวิเคราะห์จากการตอบแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ในขณะที่เจตคติต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศนั้นเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามในเรื่องรูปแบบเครื่องมือเทคโนโลยีที่ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษในการวิจัยนี้ จะวิเคราะห์หาข้อมูลเชิงสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ สำหรับเจตคติของอาจารย์ต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น จะดำเนินการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพแบบบรรยาย

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

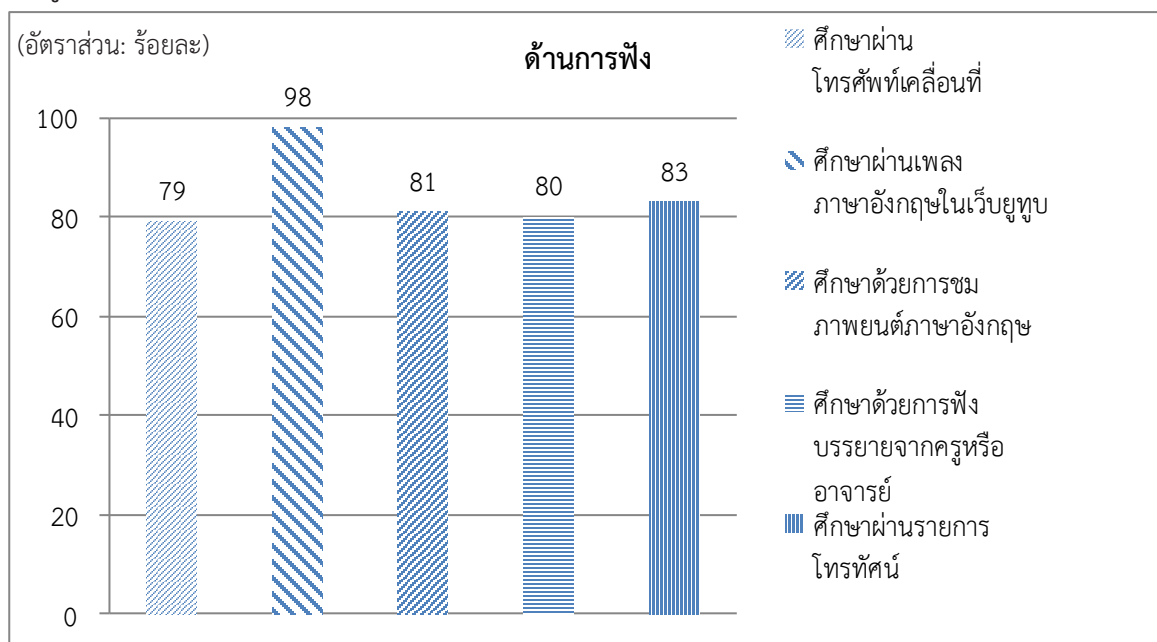
งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Technology Tools) ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ในขณะที่เจตคติของอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษต่อการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการสอนนั้นมีกลุ่มเป้าหมายเป็นอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 10 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง คณะผู้วิจัยได้ออกแบบแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย 30 คน เป็นเพศชาย 6 คน (ร้อยละ 20) เพศหญิง 24 คน (ร้อยละ 80)

อาจารย์สาขาภาษาอังกฤษ กลุ่มเป้าหมาย 10 คน เป็นเพศชาย 2 คน (ร้อยละ 20) เพศหญิง 8 คน (ร้อยละ 80)

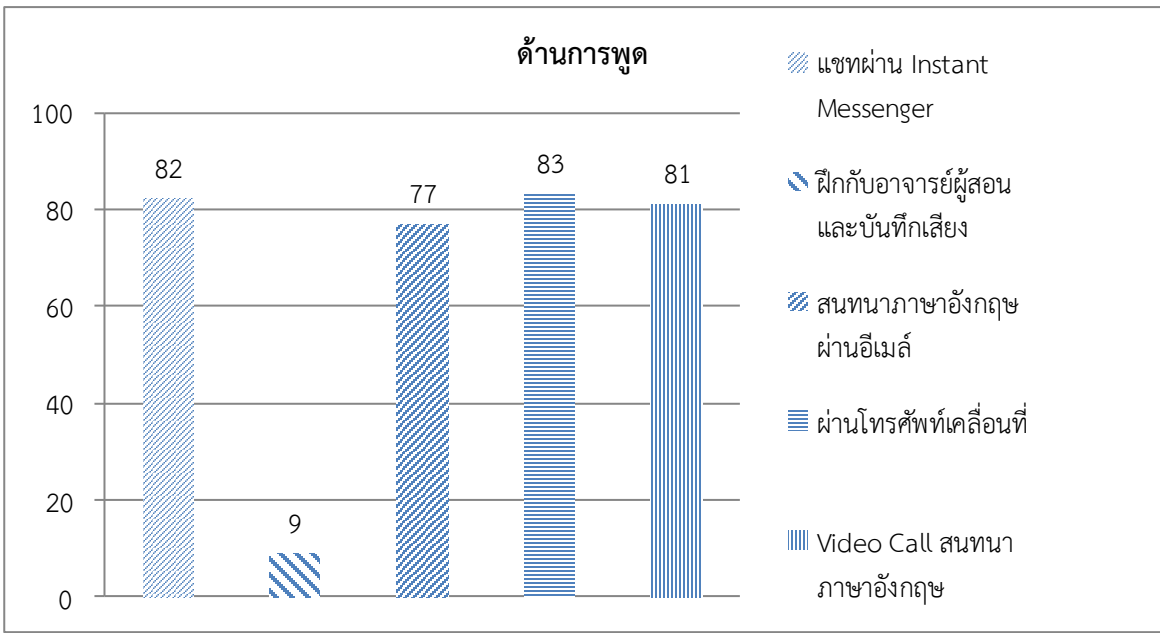
แผนภูมิที่ 1 สถิติแสดงการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

จาก

แผนภูมิที่ 1 จะเห็นว่าทักษะการฟังเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ทักษะภาษาต่างประเทศ ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน มีความเห็นตรงกันว่า เครื่องมือเทคโนโลยีประเภทสื่อประสม (Multimedia) อย่าง ยูทูป (Youtube) เป็นสื่อที่นักศึกษาเลือกใช้เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟังมากที่สุด โดยมีค่าทางสถิติคิดเป็นร้อยละ 98 ในขณะที่ร้อยละ 83 คือ ค่าทางสถิติที่นักศึกษาเลือกที่จะส่งเสริมทักษะด้านนี้ผ่านรายการสนทนาทางโทรทัศน์ที่เป็นภาษาอังกฤษและเป็นอันดับรองลงมา แต่กระนั้นก็ตาม การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟนยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายกับกลุ่มตัวอย่างนี้ ด้วยสาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีกำลังซื้ออุปกรณ์อาจเป็นได้

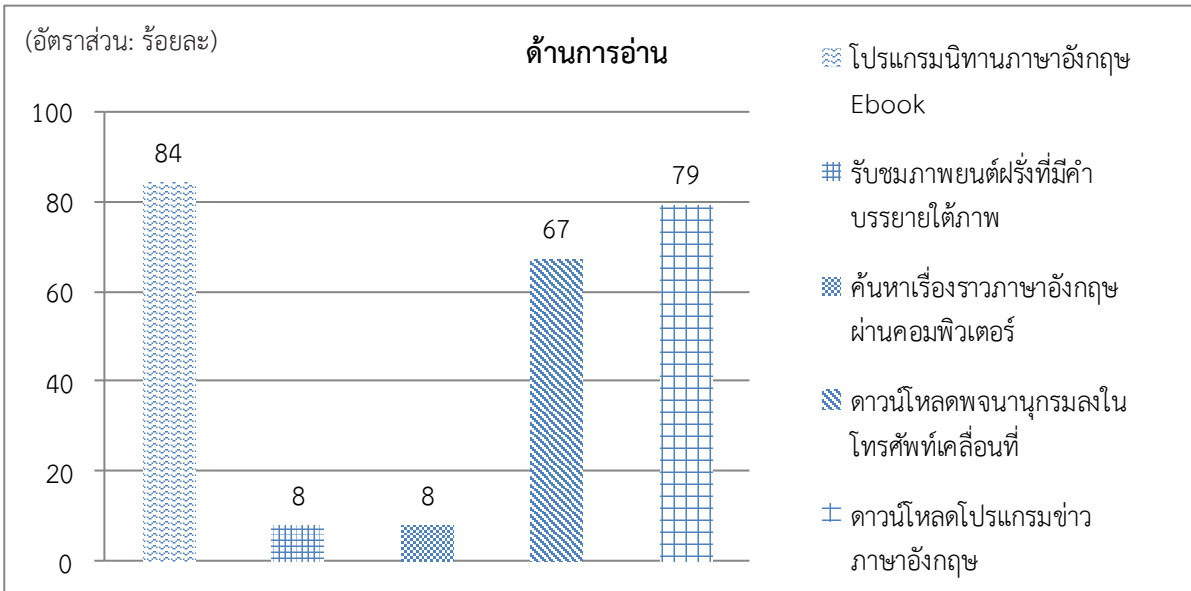
แผนภูมิที่ 2 สถิติแสดงการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

ทักษะ

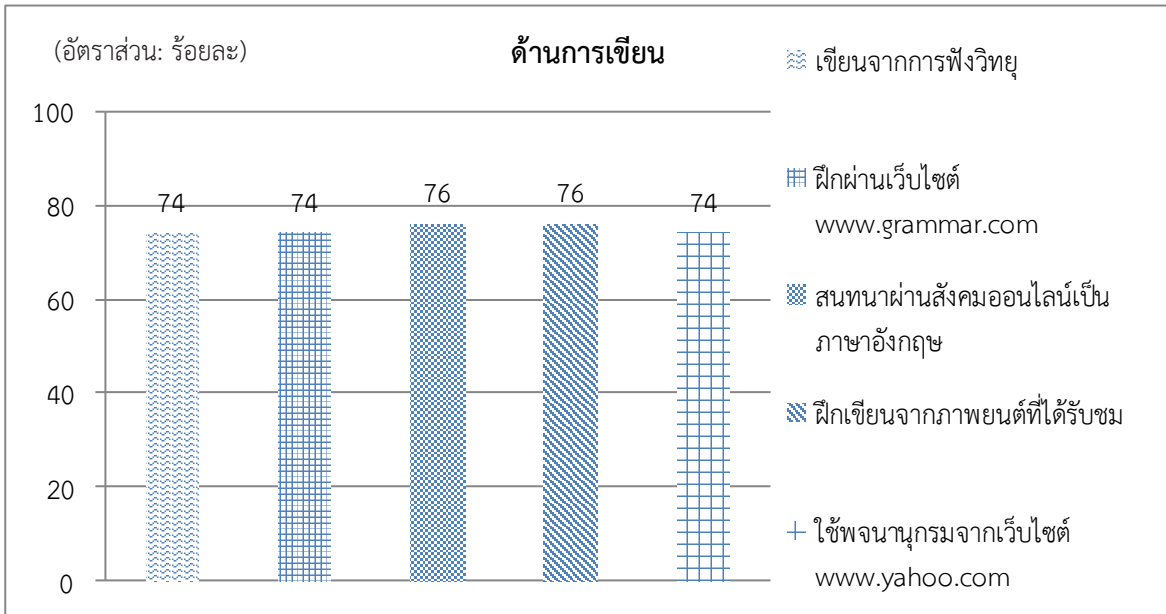
การพูดเป็นทักษะที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในการเลือกใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อผลประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษให้กับตน การสนทนาผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อสอบถามเรื่องราวในกลุ่มเพื่อนมีค่าทางสถิติอยู่ในระดับสูงสุด กล่าวคือ ร้อยละ 83 ที่นักศึกษาเลือกวิธีส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษผ่านเครื่องมือเทคโนโลยีประเภทนี้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกัน การเรียนฝึกพูดกับอาจารย์ผู้สอนและบันทึกเสียงมีค่าทางสถิติอยู่เพียงแค่ร้อยละ 9 เท่านั้น (อัตราส่วน: ร้อยละ)

แผนภูมิที่ 3 สถิติแสดงการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

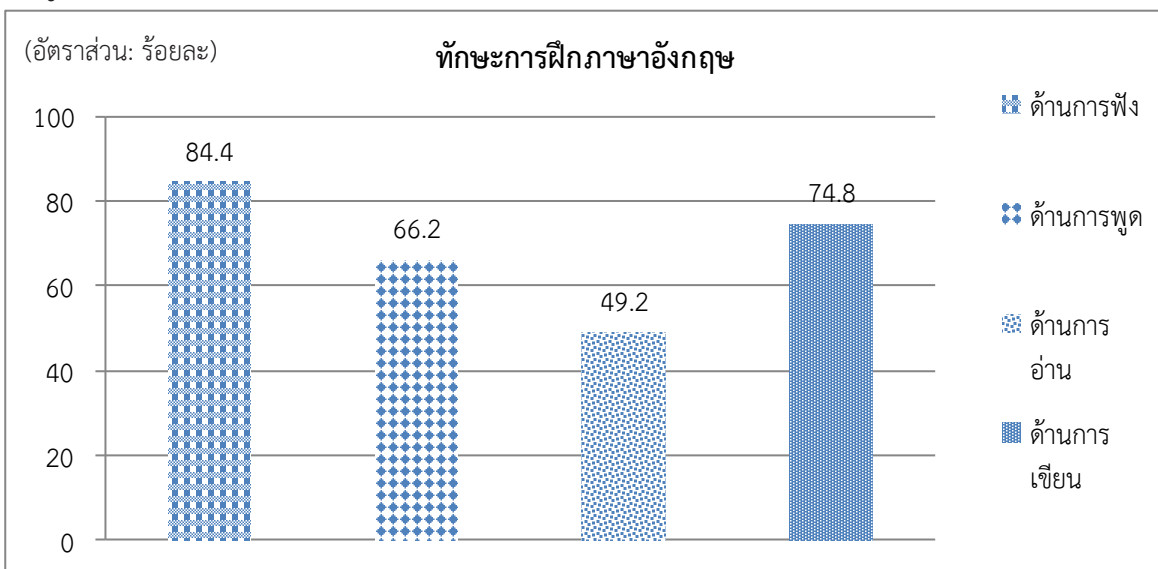
จากแผนภูมิที่ 3 ผลการตอบแบบสอบถามด้านทักษะการอ่าน แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 84 คือค่าทางสถิติที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เครื่องมือเทคโนโลยีด้วยการดาวน์โหลดนิทานภาษาอังกฤษแบบ ebook จากอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านของตน เนื่องจากการเลือกดาวน์โหลดสื่อดังกล่าวผู้ตอบแบบสอบถามสามารถกรองระดับความยาก-ง่ายของภาษาที่ใช้บรรยายในนิทานเรื่องนั้นๆ ได้ ในขณะเดียวกัน การรับชมภาพยนตร์เสียงในฟิล์มที่มีคำบรรยายใต้ภาพและการค้นหาเรื่องราวภาษาอังกฤษผ่านคอมพิวเตอร์อยู่ในช่วงค่าทางสถิติเพียงแค่อ้อยละ 8 เท่านั้น อาจด้วยจากผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่มีประสบการณ์ในการใช้งานภาษาอังกฤษ ผู้ตอบแบบสอบถามจึงเล็งที่จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสืบค้นเรื่องราวต่างๆ ผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ต

แผนภูมิที่ 4 สถิติแสดงการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

จากแผนภูมิที่ 4 แสดงให้เห็นถึงเครื่องมือเทคโนโลยีที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษผ่านโปรแกรมสนทนาของสังคมออนไลน์แล้วนำมาเขียนเป็นเรื่องราว อีกทั้งยังนำเรื่องราวที่ได้จากการรับชมภาพยนตร์จากคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลแล้วนำมาเขียนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน ซึ่งประเภทของเครื่องมือเทคโนโลยีทั้งสองนี้มีค่าทางสถิติเท่ากันโดยอยู่ในระดับร้อยละ 76 ในขณะที่การใช้โปรแกรมอินเทอร์เน็ตเบราว์เซอร์เพื่อท่องเว็บไซต์อย่าง www.grammar.com หรือการเข้าใช้เว็บไซต์ Facebook เพื่อสนทนาภาษาอังกฤษด้วยการเขียน หรือแม้กระทั่งการใช้พจนานุกรมออนไลน์อย่าง Internet dictionary จาก www.yahoo.com ยังคงเป็นที่นิยมกับผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนี้ซึ่งมีค่าทางสถิติอยู่ในจำนวนร้อยละ 74

แผนภูมิที่ 5 ค่าสถิติแสดงการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน

แผนภูมิที่ 5 แสดงให้เห็นถึงระดับของอัตราส่วน (ร้อยละ) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำเครื่องมือเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ซึ่งสามารถอธิบายให้เห็นว่า ทักษะที่ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อการเรียนรู้มากที่สุดคือ ทักษะการฟัง คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 84 ในขณะที่ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ผู้เรียนเลือกใช้เพื่อเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นอันดับรองลงมาอยู่ในอัตราส่วนร้อยละ 74.8 ส่วนทักษะการพูดและทักษะการอ่านเป็น 2 ทักษะประเภทหลังที่ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ โดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 66.2 และ 49.2 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ทักษะการฟัง

ผลการศึกษารูปแบบเครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อการส่งเสริมทักษะการฟังนั้น แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือเทคโนโลยีในแต่ละประเภทมีระดับการเลือกใช้ที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ค่าสถิติร้อยละอยู่ในช่วงระหว่าง ร้อยละ 79-98 ผลการวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่า นักศึกษาเลือกที่จะใช้เครื่องมือเทคโนโลยีประเภทสื่อประสมผ่านเว็บไซต์ Youtube ด้วยการฟังเพลงภาษาอังกฤษผ่าน มากกว่าการฟังเพลงผ่านรายการเพลงภาษาอังกฤษทั่วไป ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัล อามรี (Al Aamri, 2011) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้โทรศัพท์มือถือในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และเสริมทักษะในการเรียนของตนเองผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ในชั้นเรียน อัล อามรี (Al Aamri, 2011) ยังได้กล่าวเสริมอีกว่า การเรียนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถพัฒนาทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียนได้อีกด้วย โดยผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมเสริมทักษะในการเรียนผ่าน วิดีโอ หรือ ภาพเคลื่อนไหวต่างๆและยังสามารถเรียนด้วยตนเองตามที่ต้องการ ดังนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้พบว่า การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการศึกษาสามารถพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้อย่างดีและยังทำให้โทรศัพท์เคลื่อนที่สร้างประโยชน์ในแวดวงการศึกษามากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อต่อยอดองค์ความรู้เดิมให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำมาพัฒนาทักษะของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิจัยในเรื่องนี้จะมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อให้ให้นักศึกษามีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการเลือกใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และยังสามารถนำมาข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ใจทิพย์ ณ สงขลา (2550) กล่าวว่า สภาพความพร้อมของเครื่องมือเทคโนโลยีมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการพูด

ผลการศึกษารูปแบบเครื่องมือเทคโนโลยีด้านทักษะการพูด แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือเทคโนโลยีที่นักศึกษาเลือกใช้ส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษซึ่งมีคะแนนร้อยละในระดับที่ได้ใกล้เคียงคือ ช่วงคะแนนร้อยละ 81-83 ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนนิยมใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ถามข่าวคราวเป็นภาษาอังกฤษกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Al Aamri, 2011) อีกเช่นกัน ที่ผลการวิจัยระบุว่า โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ดี และทำให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผ่านอุปกรณ์ประเภทรุ่นนี้นอกจากนี้ งานวิจัยของ Samadi และคณะ (2014) ซึ่งได้ศึกษาผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการพัฒนาความสามารถทักษะการพูดภาษาอังกฤษกับนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมและพบว่า ผลของการใช้สื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับกลุ่มทดลองนั้นสามารถส่งผลต่อความสามารถการเรียนรู้การพูดภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ

ทักษะด้านการอ่าน

ผลการวิจัยเครื่องมือเทคโนโลยีที่ส่งเสริมทักษะการอ่านกับผู้เรียนกลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนร้อยละระหว่างร้อยละ 67 ถึง ร้อยละ 84 ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้เรียนเลือกใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยเครื่องมือเทคโนโลยีประกอบไปด้วย นิทานออนไลน์แบบ ebook รับชมภาพยนตร์เสียงในฟิล์มที่มีคำบรรยายได้ภาพ และศึกษาจากพจนานุกรมฉบับภาษาอังกฤษแบบออนไลน์ ตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่า เครื่องมือเทคโนโลยีทั้งสามประเภทรุ่นนี้เป็นเครื่องมือที่สามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ง่าย และไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการเพราะผู้เรียนได้รับสิทธิ์การเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย (wifi) ผลการวิจัยนี้มีความเห็นที่คล้ายกับงานวิจัยของ Fardy และคณะ (2012) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาสำหรับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยผลการวิจัยพบว่า การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษานั้น สามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพของทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทักษะด้านการเขียน

ผลของการวิจัยทักษะด้านการเขียนแสดงให้เห็นว่าในแต่ละหัวข้อนั้นระดับใกล้เคียงกับร้อยละ 74-76 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนนิยมใช้ facebook สนทนาภาษาอังกฤษและเขียนเรื่องราวที่ได้ดูหนึ่งจากคอมพิวเตอร์เพื่อเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Muhammaed, 2014) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่มีโปรแกรมจัดพิมพ์เอกสารสำเร็จรูปติดตั้งมาพร้อมนั้น ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะเชิงแสดงออกได้ดีขึ้น เช่น ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ศึกษาโดย Yamini และ Bagheri's (2011) อ้างใน Golshan และ Tafazoli (2013) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการเรียนผ่านสื่อการเรียนรู้ออนไลน์นั้นมีการเรียนรู้ทักษะการเขียนความเรียงได้ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนในรูปแบบบรรยายปกติ

เจตคติของอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี

ผลการศึกษาเจตคติของอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษต่อการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น มีแนวโน้มไปในทางที่ดี กล่าวคือ ร้อยละ 80 ของอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษให้ความเห็นว่าใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และอีกร้อยละ 75 มีความคิดเห็นว่าอาจารย์สามารถจัดการเรียนการสอนได้ดีกว่าหากสามารถใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์สอนท่านอื่น ในขณะที่ร้อยละ 67 คิดว่าการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนนั้น สามารถช่วยให้อาจารย์ได้ตอบและสื่อสารกับผู้อื่นได้ดีกว่าการพูดคุยแบบเผชิญหน้า

นอกจากนี้ จากจำนวนอาจารย์ที่ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ทั้งหมดให้ความเห็นว่า การนำเครื่องมือเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ช่วยเพิ่มให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้แน่ใจว่าอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษมีความรู้ด้านเครื่องมือเทคโนโลยีพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น คณะผู้วิจัยได้ให้อาจารย์สาขาภาษาอังกฤษตอบแบบสอบถามเพื่อเลือกเครื่องมือเทคโนโลยีที่ได้เคยใช้ในการเรียนการสอน ร้อยละ 89 มีประสบการณ์การใช้งานเครื่องมือเทคโนโลยีในชั้นเรียน และในจำนวนทั้งหมดมีร้อยละ 60 ที่ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีประเภทคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ/โน้ตบุ๊ก และเครื่องฉาย (โปรเจคเตอร์) ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ส่วนอีกร้อยละ 35 นั้น อาจารย์ใช้ข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสื่อในการจัดการสอนภาษาอังกฤษ เป็นที่น่าแปลกใจว่าโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟนยังไม่เป็นที่นิยมมากนักในกลุ่มของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ มีเพียงแค่อ้อยละ 10 เท่านั้นที่ใช้เครื่องมือประเภทนี้ช่วยในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม อาจารย์สาขาภาษาอังกฤษที่ได้แสดงความเห็นว่าผู้บริหารขององค์ไม่ให้การสนับสนุนในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนมากนัก อาทิเช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ วิดีโอเกมส์ กล่าวคือ ไม่อนุญาตให้ใช้อุปกรณ์เหล่านี้ในชั้นเรียน เพียงเพราะว่าผู้เรียนเบี่ยงเบนความสนใจไปยังเครื่องมือดังกล่าวมากกว่าเนื้อหาจากอาจารย์ผู้สอนก็เป็นได้

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Technology Tools) ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่นำมาส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งผลการวิจัยขั้นนี้ทำให้ทราบถึงประเภทของเทคโนโลยีที่กลุ่มตัวอย่างนำมาใช้ในการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษนั้นจัดอยู่ในกลุ่มใด กล่าวคือ เทคโนโลยีมัลติมีเดียช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น อย่างเช่น ยูทูป (Youtube) ส่วนทักษะการพูด ผู้เรียนเลือกที่จะพัฒนาทักษะของตนด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีสมาร์ตโฟนอาจเป็นเพราะกระแสนิยมในการใช้สมาร์ตโฟนในปัจจุบันมีกันอย่างแพร่หลายหรือแม้กระทั่งทักษะการอ่านเอง ผู้เรียนเลือกใช้เทคโนโลยีที่ต่างกัมนั้นคือ เทคโนโลยีอีบุ๊ก (ebook) ในปัจจุบันทางสำนักพิมพ์หนังสือหรือวารสารต่างๆ ได้เล็งเห็นถึงความนิยมและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้มากขึ้น จึงสามารถพบหาหนังสือประเภทต่างๆ ในรูปแบบนี้ได้ง่ายขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา ส่วนทักษะสุดท้ายที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการเขียนภาษาอังกฤษได้นั้นคือ เทคโนโลยีสังคมออนไลน์ ในขณะที่เจตคติของอาจารย์สาขาภาษาอังกฤษต่อเครื่องมือเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดี อาจารย์ให้ความร่วมมือในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี ถึงแม้ว่ายังไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้งานก็ตาม แต่พร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อให้เกิดความคุ้นชินและเป็นการเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงโดยเทคโนโลยีประเภทต่างๆ จะเข้ามามีบทบาทสำคัญและทำหน้าที่แทนผู้สอนในชั้นเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ใจทิพย์ ฌ สงขลา. (2550). E-Instructional Design วิธีวิทยาการออกแบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐปทอง กว้างสวาสดี. (2557). การสอนภาษาอังกฤษด้วยเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย กลิ่นซ้อน. (2550). การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยคริสเตียน. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Fardy, M., Noori Shorabi, H., & Mohammadi, Y. (2012). The Effect of using computer-assisted language learning (CALL) on the Reading Comprehension of Narrative Texts for the Iranian University Male Freshmen. *Iranian EFL Journal*. 8(1), 292-300.

- Golshan, N. & Tafazoli, D. (2014). Technology-Enhanced Language Learning Tools in Iranian EFL Context: Frequencies, Attitudes And Challenges. **Procedia – Social and Behavioral Sciences**. 136(2014), 114-118.
- Muhammad A, A. (2014). The Impact of Mobiles on Language Learning on the part of English Foreign Language (EFL) University students. **Procedia – Social and Behavioral Sciences**. 136(2014), 104-108.
- Samadia, F., Maghsoudib, M., & Azizmohammadic, F. (2014). The Impact of CALL Technology on Improving Iranian Female Highschool Students' speaking ability. **Procedia - Social and Behavioral Sciences**. 98(2014), 1666-1671.
- Stepp-Greany, J. (2002). Student Perceptions on Language Learning in A Technological Environment: Implications for The New Millennium. **Language Learning & Technology**. 6(1), 165-180.

ศึกษาภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ซูไรดา เจะนิ¹ ปองทิพย์ หนูหอม² ถาวร มณีนิลโสภณ พฤกษ์วานิช⁴ สวพร จันทรสกุล⁵
ขวัญตา ทวีสุข⁶ และอาลิษา เซ็งกะแซร์⁷

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภูมินามของชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลาและวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในการตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลหลักหมู่บ้านละ 3 คน ผลการศึกษาพบว่าหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 90 หมู่บ้าน มีชื่อหมู่บ้านที่ตั้งชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ 74 หมู่บ้านและมีหมู่บ้านที่ตั้งชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม 16 หมู่บ้าน และภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลาได้แก่ ภาพสะท้อนด้านการตั้งถิ่นฐานภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ และภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ภูมินาม หมู่บ้าน อำเภอรามัน

- 1 อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
- 2 ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
- 3 ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
- 4 อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
- 5 อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
- 6 อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
- 7 อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

*Corresponding author: Tel. 08-2822-4516. E-mail address: suraida.j@yru.ac.th

บทนำ

ชื่อสถานที่ หรือ ภูมินามของสถานที่ต่าง ๆ ถูกกำหนดขึ้นจากคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งพิจารณาจากลักษณะที่โดดเด่น หรืออาจเป็นสิ่งที่ไม่แสดงถึงความแตกต่างที่บ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้น ๆ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ สภาพสังคม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในท้องถิ่น วัฒนธรรม ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกในท้องถิ่น การรับวัฒนธรรมจากสังคมเมืองหรืออาจมาจากการเล่าขานเป็นตำนานที่ถ่ายทอดเป็นเรื่องเล่าแบบมุขปาฐะ นอกจากนี้ภาษาถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่บ่งบอกถึงความเป็นมาของภูมินาม เพราะภาษาเกิดการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย อาจมีการตัดคำ เพิ่มคำ การเพี้ยนเสียง หรือการเปลี่ยนแปลงของเสียงและการเขียนคำ ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของภาษาจะเกิดขึ้นเล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับภาษาการสื่อสารของคนในท้องถิ่นและการรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา เนื่องจากการศึกษาชื่อภูมินามทางภาคใต้ยังมีน้อยมากโดยเฉพาะภาคใต้ตอนล่าง รวมถึงอำเภอรามัน จังหวัดยะลา เป็นอำเภอที่มีความเป็นมาอันยาวนาน เคยเป็นถิ่นที่ตั้งของเมืองเก่า ในอดีตอำเภอรามันเป็น 1 ใน 7 หัวเมืองมลายูที่ถูกแบ่งออกมาจากเมืองปัตตานี ชื่ออำเภอรามัน เป็นภาษามลายู หมายถึง เยอะ มากมาย เป็นการตั้งชื่อเมืองที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงจำนวนประชากรในเมืองที่มากมาย ต่อมาสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองรามันจึงเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอรามันจนถึงทุกวันนี้

อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มี 16 ตำบล 90 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีชื่อเรียกที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านแตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงศึกษาชื่อหมู่บ้านของอำเภอรามัน จังหวัดยะลา เนื่องจากมีประวัติความเป็นมาอันเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เช่นหมู่บ้าน “บ้านจาร์ดังตาง” บริเวณที่ตั้งชุมชนอยู่ติดกับแม่น้ำสายบุรี อยู่ใกล้กับพรุลานควายซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำสำคัญบริเวณตอนกลางของลุ่มน้ำสายบุรี ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาสันกาลาศรีที่เป็นป่าต้นน้ำบริเวณอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส จาร์ดัง หมายถึง ต้นไม้ชนิดหนึ่งที่เรียกในภาษามลายูถิ่นที่ “จือแระ” หมายถึง ต้นตาลซึ่งมีจำนวนมากจนดูเป็นป่าที่ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ ส่วน “ตาดง” หมายถึง บึง ปืด ผู้คนในหมู่บ้านเรียกรวมกันว่า “จาร์ดังตาดง” เพื่อบอกลักษณะของต้นตาลในหมู่บ้านที่มีใบขนาดใหญ่สามารถให้ร่มเงาและบังแดดได้

จากตัวอย่างการตั้งชื่อหมู่บ้านข้างต้น กล่าวได้ว่าชื่อหมู่บ้าน เป็นชื่อที่คนในท้องถิ่นตั้งขึ้นมา เพื่อง่ายต่อการจดจำชื่อหมู่บ้าน และมีประวัติความเป็นมาถึงการดำรงวิถีชีวิตและให้เห็นลักษณะการตั้งถิ่นฐาน เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ ในอดีตได้เป็นอย่างดี และใน อำเภอ รามัน จังหวัดยะลา เป็นอำเภอที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ประกอบไปด้วยหมู่บ้านมากมาย โดยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภูมินามในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยศึกษาประวัติความเป็นมาและลักษณะการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา และวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในการตั้งชื่อหมู่บ้าน

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภูมินามของชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลาและวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในการตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยมีวิธีการวิจัยดังนี้

1. ขั้นสำรวจ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยตรวจสอบและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอำเภอรามันจังหวัดยะลา ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการวิจัยและการเขียนเค้าโครงการวิจัย รวมทั้งติดต่อกับบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาและเพื่อขอความอนุเคราะห์เรื่องข้อมูล และการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม รวมทั้งได้สำรวจพื้นที่ก่อนทำวิจัย
2. เมื่อได้สำรวจข้อมูลแล้วกำหนดพื้นที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัย คณะผู้วิจัย และนักศึกษาช่วยวิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามชื่อหมู่บ้าน 90 หมู่บ้าน ใน 16 ตำบลของอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ได้แก่ ตำบลกาบูกาเยาะ ตำบลกาลูปัง ตำบลกาลอ ตำบลกอตตอโต๊ะรี ตำบลโกตาบารู ตำบลกะรอ ตำบลกะวะ ตำบลท่าธง ตำบลเนินงาม ตำบลบาลอ ตำบลบาโงย ตำบลป้อมมัง ตำบลยะตีะ ตำบลวังพญา ตำบลอาซ่อง และตำบลตะโล๊ะหะลอ โดยใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ ในการเก็บข้อมูล ดังนี้ รายการชื่อหมู่บ้าน 90 หมู่บ้าน แถบบันทึกเสียง และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลในแต่ละ พร้อมทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นอัตลักษณ์ของหมู่บ้าน และเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูล มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของเนื้อหาและวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาได้แก่ การจำแนกประเภทการตั้งชื่อหมู่บ้าน และการศึกษาภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับผู้บอกข้อมูลอีกครั้งหนึ่งตามแต่กรณี
4. เสนอผลการวิจัยและสรุปผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา” ผลที่ได้จากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ประเภทการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ประเภทชื่อหมู่บ้านที่ตั้งตามสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ จำนวน 74 ชื่อ ผลจากการศึกษาผู้วิจัยได้นำประวัติชื่อของแต่ละหมู่บ้านมาวิเคราะห์เพื่อหาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ปรากฏอยู่ในประวัติชื่อของหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ซึ่งใช้ในการตั้งชื่อเรียกของหมู่บ้าน ได้ดังนี้

1.1 ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งตามสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีทั้งหมด 74 หมู่บ้าน

1.1.1. ประวัติชื่อหมู่บ้านที่มีทำเลที่ตั้งของสภาพแวดล้อมตามลักษณะภูมิประเทศมี 34 หมู่บ้าน ดังนี้

1.1.1.1 ชื่อตามทำเลที่ตั้งตามความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ เช่น บ้านตาง บ้านเจาะลิ้มส

บ้านตาง “ตาง” เป็นภาษายาวี หมายถึง ดี เหมาะ หมู่บ้านแห่งนี้ในอดีตพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูกพืช เช่น ข้าว ผลไม้ต่าง ๆ โดยมีเรื่องเล่ากันว่า ใจกลางหมู่บ้านแห่งนี้มีบ่ออยู่แห่งหนึ่ง เป็นบ่อที่ชาวบ้านขุดขึ้นมาเพื่อในการอุปโภค บริโภค แต่ที่สร้างความแปลกใจให้กับชาวบ้านคือ น้ำในบ่อแห่งนี้ไม่เคยแห้งขุด แมแต่ในหน้าแล้งจึงมีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันว่า พื้นที่แห่งนี้ในอดีตเป็นที่ตั้งของวังแห่งหนึ่ง และมีหนองน้ำแห่งหนึ่งชื่อโต๊ะดาเราะ ครั้งหนึ่งเคยมีสิ่งมีชีวิตจรรยไพลขึ้นมาในหนองน้ำแห่งนี้ ได้แก่ แคร่ทองคำ วัวที่มีสีทอง และช้าง จากคำบอกเล่าจึงน่าจะเป็นที่มาของความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่แห่งนี้

บ้านเจาะลิ้มส มากจากคำว่า “บือเจาะลิ้มส” เป็นภาษามลายูถิ่น มีที่มาของการตั้งชื่อหมายถึงหนองน้ำสีทอง เพราะในอดีตพื้นที่แห่งนี้มีลักษณะเป็นหนองน้ำกว้างใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำนานาชนิด ในวันหนึ่งมีคนแก่คนหนึ่งมาจับปลาในหนองน้ำ และพบว่าปลาที่เขาจับได้นั้นมีลักษณะคล้ายปลาดุกแต่มีลำตัวสีทอง มีลวดลายบนลำตัวเหมือนตราซัง เขาจึงเล่าให้ชาวบ้านในหมู่บ้าน แล้วก็เรียกชื่อปลาชนิดนี้ว่า “ปลาดุกลิ้มส” ต่อมาพบว่าปลาดุกลิ้มสมีจำนวนเพิ่มขึ้นจนทำให้หนองน้ำเป็นสีทอง ชาวบ้านจึงเรียกหนองน้ำแห่งนี้ว่า “บือเจาะลิ้มส” หนองน้ำ หรือบึง ภาษามลายูถิ่นเรียกว่า บือเจาะ และเรียกชื่อกันมาจนกลายเป็นชื่อของหมู่บ้านแห่งนี้ ปัจจุบันชาวบ้านจึงยังคงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านบือเจาะลิ้มส” หรือ “บ้านเจาะลิ้มส” อยู่จนถึงทุกวันนี้

1.1.1.2 ชื่อตามทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สูง เช่น บ้านบาตะตีจ

บ้านบาตะตีจ “บาตะตีจ” เป็นภาษามลายูถิ่นหมายถึง ถนนสูง คำว่า “บาตะ” แปลว่า ถนน และ “ตีจ” แปลว่า แปลว่า สูง หรือในอีกชื่อเรียกหนึ่งว่า “ตือบิงตีจ” คำว่า “บาตะตีจ” มีที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้าน พื้นที่ในหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่นา จึงต้องมีการทำคันนาขึ้นมาเพื่อเป็นทางเดิน แต่ที่แปลกคือคันนาของหมู่บ้านนี้มีลักษณะสูงกว่าปกติ เพราะเหตุเจ้าของที่นากลัวว่าจะมีคนเข้ามาแย่งพื้นที่นาหรือล้าเข้ามาในบริเวณที่นาของตน และเป็นการกั้นน้ำไม่ให้ผ่านเข้าไปในนา จึงสร้างคันนาให้สูง บางคันนาถูกสร้างจนสูงเลยศีรษะชาวบ้าน ทำให้เกิดความยากลำบากเวลาเดินทางข้ามไปมา เพราะทั้งสูงและชัน ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นชื่อเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านบาตะตีจ จนถึงปัจจุบัน

1.1.1.3 ชื่อตามทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น บ้านบูเกลาโม๊ะ

บ้านบูเกลาโม๊ะ “บูเกลาโม๊ะ” เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึงภูเขาหนองน้ำ บูเก หมายถึงภูเขา ลาโม๊ะ หมายถึง บึง นำมาประสมกันได้เป็นคำว่า “บูเกลาโม๊ะ” มีที่มาของการตั้งชื่อว่า เมื่อประมาณ 200 ปีก่อน มีแม่ทัพนายกองท่านหนึ่งเดินทางมาจากเมืองโลชะชะ (เมืองเรียง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ ในปัจจุบัน) เนื่องจากขัดแย้งกับเจ้าเมืองเรียง จึงออกจากเมืองและเดินทางลงมาตามแม่น้ำสายบุรี โดยมีผู้ติดตาม บ่าวไพร่ บริวาร พร้อมฝูงสัตว์เลี้ยง และมาพักที่บ้าน กูโบฆาเยะ ในขณะนั้นได้เกิดน้ำท่วมใหญ่และพัดพาฝูงวัวควายมาติดที่บริเวณเนินเขาแห่งนี้ นายกองท่านติดตามฝูงวัวควายที่รอดตายจากน้ำท่วมมาจากเนินเขาและเห็นว่าเนินเขาแห่งนี้เป็นที่ที่เหมาะสมในการสร้างที่อยู่อาศัย และการเลี้ยงสัตว์ จึงได้บุกเบิกพื้นที่บริเวณนี้ โดยที่เนินเขาไว้เลี้ยงสัตว์ส่วนพื้นที่รอบเนินเขาเหมาะแก่การทำไร่ทำนา ประกอบกับมีลำธารไหลผ่าน จึงได้กั้นดินเป็นฝายกั้นน้ำเพื่อกักเก็บน้ำลำธารให้ไหลเข้าในพื้นที่นา โดยได้รับความช่วยเหลือด้านกำลังพลในการถมดินเป็นฝายจากเจ้าเมืองโกตาบารูในขณะนั้น

1.1.2 ประวัติชื่อหมู่บ้านที่มีสภาพแวดล้อมตามชื่อของพืชมี 28 หมู่บ้าน ดังนี้

1.1.2.1 ชื่อตามต้นไม้ใหญ่ในหมู่บ้าน เช่น บ้านพะปูเงาะ

บ้านพะปูเงาะ “พะปูเงาะ” เป็นภาษามลายูถิ่น ที่สันนิษฐานว่าหมู่บ้านแห่งนี้ได้มีการตั้งถิ่นฐานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 150 ปีหรือประมาณ พ.ศ.2492 กลุ่มผู้บุกเบิกตั้งหมู่บ้านมีด้วยกัน 4 ครอบครัว นำโดยนายมิง นายตาเซ นายดอเลาะและนายเปาะแต ซึ่งบางส่วนย้ายมาจากหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียง และบางส่วนย้ายมาจากรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เพื่อทำไร่เลื่อนลอย คำว่า “พะปูเงาะ” เป็นการเรียกชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งที่มีชื่อเรียกในภาษามลายูถิ่นว่า ต้น “ปูเงาะ” ลักษณะลำต้นสูงใหญ่กว่าต้นไม้อื่น ๆ ในหมู่บ้าน ใบของต้นไม้จะมี

การเปลี่ยนรูปร่างใบ โดยใบที่เพิ่งแตกยอดมานั้นมีลักษณะเป็นใบเดี่ยวเรียวยาว แต่เมื่อใบเริ่มแข็งตัวแล้วจะเปลี่ยนรูปเป็นสามแฉก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของลักษณะใบนั้น ภาษามาลายูเรียกการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า “ปูเงาะ” หมายถึงเปลี่ยนแปลงหรือรื้อถอน ชาวบ้านจึงเรียกเป็นชื่อหมู่บ้านว่า “ปาหงปูเงาะ” และเรียกกันต่อ ๆ มาจนมีการตัดคำและเพี้ยนเสียงเป็น “พะปูเงาะ” จนถึงปัจจุบัน

1.1.2.2 ชื่อตามต้นไม้ที่พบเห็นทั่วไปในหมู่บ้าน เช่น บ้านพงยือเระ

บ้านพงยือเระ “พงยือเระ” เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึงต้น “ป่ายือเระ” หรือ “ต้นยือเระ” มีที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านว่า สมัยก่อนสภาพถนนหนทางในหมู่บ้านยังเป็นดินลูกรัง โดยริมถนนจะมี ต้น “ยือเระ” ที่สร้างร่มเงาให้กับผู้คนที่สัญจรไปมาทั้งสองฝั่งถนน เส้นทางสัญจรของชาวบ้านในสมัยก่อนเป็นไปด้วยความยากลำบาก มีเกวียนเทียมวัวเป็นพาหนะสำคัญในการเดินทางและเมื่อเดินทางมาถึงหมู่บ้านแห่งนี้ ก็ต้องแวะพักผ่อนและให้อาหารวัว ใต้ต้นยือเระแห่งนี้ จึงกลายเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน ซึ่งเรียกกันในภาษาไทยว่า “ต้นชะะ”

1.1.2.3 ชื่อตามต้นไม้ที่มีลักษณะแปลกไปกว่าต้นไม้ชนิดอื่นในหมู่บ้าน เช่น บ้านป้อมัง

บ้านป้อมัง “ป้อมัง” หรือ “บูแม” เป็นชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่ง มีลำต้นขนาดใหญ่ ใบสีเขียว มีดอกเป็นแฉกๆ ออกตามฤดูกาล มีรสฝาด รับประทานได้ โดยมีที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ตามต้นไม้ที่มีลักษณะแปลกไปจากต้นไม้ต้นอื่น เพราะขึ้นและเติบโตคันระหว่างบ้านของชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งนี้ คือบ้านนายวอเต็ง และบ้านนายเวาะเลาะมะ นายวอเต็ง ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้ใหญ่บ้านและเป็นผู้นำหมู่บ้านบูแม ชาวบ้านจึงตั้งชื่อเป็นหมู่บ้านแห่งนี้ว่า หมู่บ้านบูแม เพื่ออำนวยความสะดวกและสะดวกในการเรียกขาน

1.1.2.4 ชื่อตามต้นไม้ที่พบเห็นมากในหมู่บ้าน เช่น บ้านจำปูน

บ้านจำปูน “จำปูน” คือ ต้นไม้ให้ดอกชนิดหนึ่งที่เติบโตอยู่ตามริมคลองที่ไหลผ่านกลางหมู่บ้าน ทั้งสองฝั่งคลอง โดยมีประวัติความเป็นมาในสมัยอดีตว่า เป็นหมู่บ้านที่เก่าแก่ของตำบลท่าธงที่เดิมมีชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า หมู่บ้าน “จาเราะกาโปร์” เป็นภาษามลายูถิ่น จาเราะ หมายถึง คลอง “กาโปร์” หมายถึง ปูน เป็นชื่อของต้นจำปูน และเพี้ยนมาเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็นบ้านจำปูน เมื่อปี พ.ศ. 2517

1.1.3 ประวัติชื่อหมู่บ้านที่มีสภาพแวดล้อมตามชื่อของบุคคลมี 10 หมู่บ้าน ดังนี้

1.1.3.1 ชื่อตามบุคคลที่บุกเบิกหมู่บ้าน เช่น บ้านสะโต

บ้านสะโต “สะโต” เป็นชื่อของบุคคลที่บุกเบิกหมู่บ้าน เมื่อสมัยก่อนมีเจ้าเมืองโกตาบารู ชื่อว่า “ตูแหวบือแแน” โดยมีต้นกำเนิดมาจากรัฐเคดาห์ประเทศมาเลเซีย ได้เดินทางไปในป่าแห่งหนึ่งเพื่อไปหาสัตว์ป่า บังเอิญได้เจอกับเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งถูกมัดไว้กับต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง เลยเข้าไปช่วยและพากลับมาเลี้ยงดูจนโต และได้ตั้งชื่อเด็กคนนั้นว่า “แมะสะโต” เมื่อเติบโต ได้มอบหมายให้แมะสะโต มาปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะผู้นำ ณ หมู่บ้านสะโต ตำบลอาซ่องในปัจจุบัน เดิมชื่อหมู่บ้านแห่งนี้มีชื่อว่าอาซ่องมาจาก สถานที่แห่งหนึ่งในสมัยก่อนเป็นที่ใช้สำหรับเป็นที่พักของช้าง นั้นเอง และบ้านสะโตในปัจจุบันก็มาจาก ชื่อของ “แมะสะโต”

1.1.3.2 ชื่อตามบุคคลหรือสัตว์ที่ก่อเหตุสำคัญในหมู่บ้าน เช่น บ้านบาลอ

บ้านบาลอ “บาลอ” เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึง สิ่งไม่ดี โชคร้าย โดยมีที่มาของชื่อหมู่บ้านว่า ในสมัยก่อนมีช้างป่าได้ผ่านมายังหมู่บ้านแห่งนี้ โดยมีชาวบ้านที่ติดตามช้างจากการแกะรอยการเดินทางของช้าง จนหลงทางในที่สุดก็พลัดหลงเข้ามาในหมู่บ้านแห่งนี้จนหาทางออกไม่ได้ จึงพูดคร่ำครวญออกมาว่า “บาลอ บาลอ ละสือสะเดาะห์แหว ” แปลว่า “โชคร้าย ๆ แล้ว หลงทางแล้ว” เพราะคำพูดนี้จึงเป็นที่มาของการเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านบาลอ” จนถึงปัจจุบัน

1.1.4 ประวัติชื่อหมู่บ้านที่มีสภาพแวดล้อมตามชื่อของสัตว์ที่พบเห็นมากในหมู่บ้าน คือ บ้านลูโ๊ะลาปี และบ้านเกะรอ

บ้านลูโ๊ะลาปี “ลูโ๊ะลาปี” เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึง บึงตะพาบ ลูโ๊ะ แปลว่า บึง หนองน้ำ ลาปี แปลว่า ตะพาบน้ำ สาเหตุที่ได้ตั้งชื่อนี้ เนื่องจากใจกลางหมู่บ้านแห่งนี้มีลุ่มแม่น้ำที่มีตัวตะพาบอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากรวมถึงสัตว์น้ำต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งทำมาหากินและแหล่งอาหารที่ดีที่สุดของคนในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกว่าหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านลูโ๊ะลาปี” มาถึงปัจจุบัน

บ้านเกะรอ “เกะรอ” เพี้ยนเสียงจากคำว่า “กือรอ” ในภาษามลายูถิ่น หมายถึง ลิง ความเป็นมาของบ้านเกะรอในสมัยก่อนนั้น ขณะที่เมืองโกตาบารูมีความเจริญรุ่งเรือง เจ้าเมืองโกตาบารูเสด็จประพาสป่าล่าสัตว์โดยได้ล่องเรือตามแม่น้ำสายบุรี เมื่อมาถึงสถานที่แห่งหนึ่งได้ทรงหยุดพักและสนทนากับชาวบ้านในพื้นที่ ทำให้ทรงทราบว่าพื้นที่แห่งนี้มีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งลิงในภาษามลายูเรียกว่า “กือรอ” พระองค์จึงได้ทรงเรียกสถานที่นี้ว่า “บ้านกือรอ” ตามชื่อเรียกฝูงลิง ต่อมาเพี้ยนเป็น “บ้านเกะรอ”

1.2 ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งตามสภาพสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งตามสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม จำนวน 17 หมู่บ้าน ผลจากการศึกษาผู้วิจัยได้นำประวัติหมู่บ้านมาวิเคราะห์เพื่อหาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในประวัติชื่อของหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ดังนี้

1.2.1 ประวัติชื่อหมู่บ้านที่มีชื่อตามสภาพแวดล้อมด้านอาชีพและดำรงชีวิตมีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน เช่น บ้านตานะปูโย๊ะ

บ้านตานะปูโย๊ะ “ตานะปูโย๊ะ” หมายถึง หม้อดิน ซึ่งคำว่า ตานะ ในภาษามลายูถิ่นหมายถึงดิน และคำว่าปูโย๊ะ หมายถึง หม้อ ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้มีดินที่มีลักษณะเหนียวและชาวบ้านมักจะใช้ดินมาปั้นเป็นหม้อ หรือเครื่องใช้ในครัวเรือน และเป็นรำลือว่าดินเหนียวที่นี้เหมาะแก่การปั้นหม้อมาก หม้อดินของหมู่บ้านนี้จึงเป็นที่รู้จักกันอย่างดีในพื้นที่ว่าเป็นหม้อดินที่มีความทนทาน จึงนำมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านว่า “ตานะปูโย๊ะ” และเรียกตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

1.2.2 ประวัติชื่อหมู่บ้านที่มีชื่อตามสภาพแวดล้อมด้านความเชื่อ มี 6 หมู่บ้าน

1.2.2.1 ชื่อตามความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น บ้านตะโละหะลอล

บ้านตะโละหะลอล เป็นชุมชนใหญ่ที่เก่าแก่มาก ซึ่งมีที่มาของชื่อหมู่บ้านจากคำว่า “ตะโละ” หมายถึงพื้นที่ที่มีภูเขาล้อมรอบ “หะลอล” หรือ “ฮาลอล” หมายถึงเสื่อสุมิง ชุมชนตะโละหะลอลเป็นชุมชนที่ในเสื่อสุมิงในสมัยโบราณและเป็นแหล่งของเสื่อซึ่งอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านในสมัยนี้ยังขนานนามหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านตะโละหะลอล โดยคนกลุ่มแรกที่เข้ามาก่อตั้งหมู่บ้านคือ โต๊ะกอลุง โต๊ะเงาะแควร์และโต๊ะกูปลีตอ สภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านตะโละหะลอลมีสภาพเป็นภูเขาสูงปาร์กทึบหนาแน่นสลัดกับที่ราบลุ่มริมคลองและมีบึงน้ำเป็นส่วนใหญ่

1.2.2.2 ชื่อตามความเชื่อในสิ่งที่เล่าต่อกันมานาน เช่น บ้านเจาะกาแต

บ้านเจาะกาแต “เจาะกาแต” เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึง แม่น้ำ ลำธาร โดยมีประวัติความเป็นมาว่าพื้นที่แห่งนี้อุดมสมบูรณ์และเป็นพื้นที่มีแม่น้ำสายบุรีไหลผ่าน ได้มีประชากรเข้ามาสร้างที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก เดิมชื่อหมู่บ้านแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันในหมู่บ้านว่า “บ้านจาเราะดาตัง” เป็นภาษามลายูท้องถิ่น จาเราะ หมายถึง ลำธาร ดาตัง หมายถึง การพบกัน ลำธารแห่งนี้อยู่กึ่งกลางระหว่างสองหมู่บ้าน ชาวบ้านของทั้งสองหมู่บ้านจึงมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกัน และกลายเป็นที่มาของการเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “ จาเราะดาตัง” ต่อมาเรียกเพี้ยนเป็นหมู่บ้านเจาะกาแตจนถึงปัจจุบัน

2. ภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในประวัติชื่อบ้าน

จากการศึกษาภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในประวัติชื่อบ้าน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีทั้งหมด 90 หมู่บ้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ภาพสะท้อนด้านการตั้งถิ่นฐาน มีจำนวน 62 หมู่บ้าน ดังนี้

2.1.1 ชื่อบ้านที่มีภาพสะท้อนลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบ เช่น บ้านปากซาแม บ้านจะกะวะ

บ้านปากซาแม เดิมเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านใช้หว่านต้นกล้า จนเมื่อชาวบ้านย้ายเข้ามาจับจองสร้างที่อยู่อาศัย และตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรในพื้นที่แห่งนี้ จึงได้เรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านบือกะห์สือมา” หมายถึง รอยกล้าต้นข้าว แต่เนื่องด้วยการแบ่งเขตการปกครองของทางการ จึงมีการเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ใหม่ว่า “บ้านปากซาแม” แต่ความหมายก็ยังคงเหมือนเดิม คือ คำว่าบือกะห์ หรือ ปากา หมายถึง ที่ส่วนคำว่า สือมา หรือซาแม นั้นหมายถึง ต้นกล้าข้าว

บ้านจะกะวะ คำว่า “จะกะวะ” เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึง ข้า สืบเนื่องมาจากพื้นที่แห่งนี้ในสมัยก่อนมีการปลูกข้าวเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้นข้าวเป็นพืชที่ใช้ในการประกอบอาหารและยังนำมาใช้เป็นสมุนไพรเพื่อการรักษาโรคจึงเรียกชุมชนที่ปลูกต้นข้าวว่า “จะกะวะ”

2.1.2 ชื่อบ้านที่มีภาพสะท้อนลักษณะภูมิประเทศที่เป็นป่า เช่น บ้านบือเล็ง บ้านบือเนกุกู

บ้านบือเล็ง มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่ารกทึบโอบล้อมด้วยภูเขา มีลำธารไหลผ่าน มีต้นไม้หลายชนิดโดยเฉพาะต้น “คูเล็ง” ซึ่งเป็นต้นไม้ที่มีจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่าบ้านคูเล็ง ต่อมาเรียกเพี้ยนเป็น “บ้านบือเล็ง” จนถึงปัจจุบัน

บ้านบือแนกุกี หมายถึง “บือแน” หมายถึง ที่นาหรือทุ่ง กุกี หมายถึง ไขมัน ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้เต็มไปด้วยต้นขมิ้นที่เติบโตขึ้นตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นทุ่งกว้าง ต่อมาเมื่อชาวบ้านรู้สรรพคุณของขมิ้น ชาวบ้านจึงหันมาปลูกขมิ้นขาย และกลายเป็นพืชสมุนไพรขึ้นชื่อของหมู่บ้าน ต่อมาชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านบือนากุกี จนถึงปัจจุบัน พื้นที่ของหมู่บ้านส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังได้ง่าย เนื่องจากอยู่ติดกับหนองน้ำลำคลองหลายสายและเป็นที่ลุ่มแอ่งกระทะ ในปัจจุบันพื้นที่ป่าได้ถูกหักร้างถางพง กลายเป็นสภาพสวนยาง และสวนผลไม้

2.2 ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 13 หมู่บ้าน ดังนี้

2.2.1 ภาพสะท้อนที่บ่งบอกถึงการทำการนา เช่น บ้านบือแนตือบู

บ้านบือแนตือบู เป็นหมู่บ้านที่มีมานานแล้ว ชาวบ้านในหมู่บ้านมีอาชีพเป็นเกษตรกร และนิยมปลูกอ้อยขายเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นพื้นที่ราบ การปลูกอ้อยในสมัยนั้นมีราคาดีมาก ชาวบ้านจะตม่น้ำอ้อยเพื่อทำเป็นน้ำตาลรูปแบบต่าง ๆ ขาย การปลูกอ้อยจะปลูกกันเป็นสิบไร่ต่อคนและปลูกกันนานา จึงมีชื่อเรียกว่าบือแนตือบู เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึงไร่อ้อย การบีบน้ำอ้อยแต่ละครั้งจะใช้แรงควายในการลากและบีบ ใช้เวลาในการทำน้ำตาลแต่ละชนิดกินเวลากันเป็นอาทิตย์ แต่ในปัจจุบันนี้ชาวบ้านหันมาปลูกข้าว เพราะช่วงหลังชาวบ้านได้แปรสภาพป่าเสม็ดที่มีในหมู่บ้านบางส่วนให้เป็นที่นา และเห็นว่าสภาพทำเลเหมาะสมแก่การทำนา ปลูกข้าว จึงเปลี่ยนจากการปลูกอ้อย ทำไร่อ้อยมาเป็นการทำนาข้าว จนกลายเป็นอาชีพหลักและการปลูกอ้อยนั้นก็เริ่มลดน้อยลงไป

2.2.2 ภาพสะท้อนที่บ่งบอกถึงการค้าขาย เช่น บ้านตลาดล่าง

บ้านตลาดล่าง หรือ “กือดาบอเวาะ” เป็นชื่อหมู่บ้านหนึ่งในจำนวน 6 หมู่บ้านของตำบลกาญจนาภิเษก อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ที่เรียกกันติดปากในสมัยก่อน ตลาดล่างเป็นตลาดนัดที่เจริญรุ่งเรืองมากมีทั้งพ่อค้าคนจีนที่เดินทางมาค้าขายทางเรือ ตามแม่น้ำสายบุรี แต่สภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยเพราะเป็นพื้นที่ตม่น้ำท่วมทุกปี ทำให้ต้องย้ายตลาดไปอยู่หมู่ที่ 1 คือบ้านตลาดบน ซึ่งเป็นพื้นที่สูงน้ำไม่ท่วมจนถึงปัจจุบัน ประชากรอาศัยอยู่เป็นกลุ่ม มี 5 กลุ่ม 1.กลุ่มกาเนาะ 2.กลุ่มตลาด 3.กลุ่มกูโบ 4.กลุ่มปายือนิ 5.กลุ่มริมคลอง และเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟรามัน ในสมัยนั้นมีบ้านเรือนไม่กี่หลังเพราะพื้นที่นี้เดิมเป็นป่ารกทึบ แหล่งชุมชนของหมู่บ้านนี้ก็คือตลาด ในหมู่บ้าน การประกอบอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ในอดีตคือ อาชีพเกษตรกรกรรม รับจ้างและค้าขาย

2.3 ภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 15 หมู่บ้าน ดังนี้

2.3.1 ภาพสะท้อนที่บ่งบอกถึงความเชื่อในศาสนา เช่น บ้านโต๊ะปาแก๊ะ

บ้านโต๊ะปาแก๊ะ “โต๊ะปาแก๊ะ” คือ ชื่อของบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญต่อชาวบ้าน เป็นสมณานามที่ชาวบ้านเรียกบุคคลที่มีความสามารถทางศาสนา เป็นนักปราชญ์มีวิชาความรู้ ที่มาของบุคคลนี้ไม่สามารถระบุได้แน่ชัด บ้างเล่ากันว่ามาจากประเทศมาเลเซีย บ้างก็เล่าว่ามาจากอินโดนีเซีย โต๊ะปาแก๊ะหรือโต๊ะครูทางศาสนาที่รู้วิชาไฟเกาะห์ สามารถเขียนอธิบายวิชาโดยใช้เวลาไม่กี่นาที มือของท่านเสมือนมีไฟส่องสว่างหากท่านต้องการเขียนหนังสือนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้ไฟช่วย เสมือนท่านมีมือที่มีแสงด้วยตัวเอง ไม่มีใครสามารถโกหกท่านได้ ถ้าใครโกหกแล้วพูดอย่างไรก็จะได้อย่างนั้น เล่ากันว่ามีพ่อค้าคนหนึ่งหาบน้ำฝึ้งผ่านหน้าท่าน แล้วเมื่อท่านถามว่าหาบอะไร พ่อค้าตอบว่าหาบน้ำบูดู ปรากฏว่าน้ำฝึ้งที่พ่อค้าหาบมากลายเป็นบูดู ชื่อเสียงของท่านจึงเป็นที่โจษจันไปทั่ว แม้จะเสียชีวิตไปแล้ว จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านแห่งนี้จนถึงปัจจุบัน

2.3.2 ภาพสะท้อนที่บ่งบอกถึงความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น ปาแตรรายอ

บ้านปาแตรรายอ ตามคำบอกเล่าของชาวบ้านว่า ประมาณ พ.ศ. 2400 มีชาวบ้านคือ นายมะเย็ง สะอง และภรรยา ได้พบว่าพื้นที่บ้านปาแตรรายอมีลำธารที่มีหาดทรายขาวเหมือนชายหาด หรือปาตา ในภาษามลายูถิ่น ซึ่งชายหาดนี้มีนางไม้มาเล่นน้ำเสมอ จึงทำให้ทั้งสองสามีภรรยาเรียกพื้นที่ดังกล่าวว่า ปาตารายอ และเพี้ยนมาเป็น “ปาแตรรายอ” จนถึงทุกวันนี้

2.3.3 ภาพสะท้อนที่บ่งบอกถึงการเมืองการปกครอง เช่น บ้านมะตือลง

บ้านมะตือลง “มะตือลง” เป็นภาษามลายูถิ่น หมายถึง ศูนย์รวม เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีที่ตั้งของหน่วยงานราชการหลายแห่งเช่น อำเภอ สถานีรถไฟ เป็นต้น ประกอบกับที่ตั้งของวังกษัตริย์ ซึ่งสมัยต่อมาเปลี่ยนมาเป็นบาเลาะเซาะอูแบกาเซ็ง ปัจจุบันใช้เป็นสถานที่ทำการ

ละหมาดของชาวมุสลิมในละแวกใกล้เคียง บ้านมะดีดอลงเป็นสถานที่เก็บและเลี้ยงช้างของกษัตริย์ในสมัยก่อน โดยจะผูกข้างติดไว้กับต้นไม้ใหญ่ 3 ต้น คือ ต้นมือชู

จากผลงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา” ข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

การศึกษาภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา สามารถบอกเล่าถึงข้อมูลในอดีตและเหตุผลในการตั้งชื่อหมู่บ้านของชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี รวมถึงภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในการตั้งชื่อหมู่บ้าน ซึ่งมีความน่าสนใจ ชาวบ้านมักนิยมตั้งชื่อหมู่บ้านจากสิ่งที่เป็นจุดเด่นของหมู่บ้านตนเองหรือสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์วิถีชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น การตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อต้นไม้ในหมู่บ้านที่มีจำนวนมาก หรือมีลักษณะพิเศษ กล่าวได้ว่าการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยส่วนใหญ่ตั้งชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื่องจากพื้นที่ของอำเภอรามันมีลักษณะภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์คือมีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำ ลำธาร คลอง หนอง บึง ข้าวปลาอาหาร แร่ต่าง ๆ และการที่อำเภอรามันเป็นที่ตั้งของเมืองเก่า “เมืองรามัน” ในอดีต จึงทำให้มีการตั้งชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ทั้งในด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงความเชื่อต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น บ้านตะโละหะลือ เป็นหมู่บ้านที่มีความเชื่อทางไสยศาสตร์เรื่องเสียดสมิง ชาวบ้านในหมู่บ้านมีการเลี้ยงเสียดสมิงเพื่อปกป้องและป้องกันอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ

การตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามันจังหวัดยะลา มีการตั้งชื่อที่หลากหลาย เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชื่อหมู่บ้านจึงไม่ได้มีเพียงภาษามลายูถิ่นเท่านั้น บางหมู่บ้านมีชื่อเป็นภาษาไทยเช่น บ้านหัวควน บ้านไม้แก่น เป็นต้น แต่โดยส่วนใหญ่ในอำเภอรามันมีการตั้งชื่อภาษามลายูถิ่นมากกว่าเนื่องจากเป็นแหล่งที่มีคนมลายูอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อบ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีตั้งแต่คำพยางค์เดียวไปจนถึงสี่พยางค์ เกิดจากการประสมคำที่บ่งบอกสภาพภูมิศาสตร์ และคำที่เป็นคำขยายที่บอกลักษณะเด่น เช่น กอดตืออริระ วังพญา โกตาบารู เป็นต้น ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่ง อำเภอรามันมีการแบ่งเขตการปกครองมากที่สุด มีถึง 16 ตำบล 90 หมู่บ้าน มากกว่าอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดยะลา ชื่อหมู่บ้านใดที่มีคำว่าท่าปรากฏในชื่อแสดงให้เห็นว่าชาวบ้านนิยมตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ริมน้ำ เพราะสะดวกในการสัญจรทางน้ำและสามารถใช้น้ำในการบริโภคและอุปโภคได้ รวมถึงการทำมาหากินเกี่ยวกับการประมงตามแม่น้ำลำคลอง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะภูมิศาสตร์ที่มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน คือแม่น้ำสายบุรี ซึ่งมีการขนส่งสินค้าทางน้ำ มีการค้าขาย อำเภอรามันในอดีตจึงมีความเจริญรุ่งเรือง และเมื่อมีการสร้างทางรถไฟสายใต้ ก็ทำให้อำเภอรามันเป็นชุมทางสัญจรทั้งทางบกและทางเรือ ทำให้มีผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานกันมากขึ้น จึงกลายเป็นอำเภอใหญ่ของจังหวัดยะลาเมื่ออดีต

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาภูมินามของชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลาพบว่าหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 90 หมู่บ้าน มีชื่อหมู่บ้านที่ตั้งชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ 74 หมู่บ้านและมีหมู่บ้านที่ตั้งชื่อหมู่บ้านตามสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม 16 หมู่บ้าน และภาพสะท้อนวิถีชีวิตที่ปรากฏในการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอรามัน จังหวัดยะลาได้แก่ ภาพสะท้อนด้านการตั้งถิ่นฐาน ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ และภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำขอบคุณ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษา ปีงบประมาณ 2559 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยขอขอบคุณนายอำเภอรามัน จังหวัดยะลาที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลภูมินามของหมู่บ้าน ตลอดจนผู้บอกข้อมูลที่เอื้อเพื่อข้อมูลการตั้งชื่อหมู่บ้านด้วยความเต็มใจ ขอขอบคุณนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่คอยประสานผู้บอกข้อมูลและดำเนินการเก็บข้อมูลจากพื้นที่ และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ถาวร มณีนิลผู้ให้แนวทางและเป็นพี่ปรึกษาหลักในการดำเนินงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. (2536). การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูน กัลยาเพชร. (2520). การตั้งถิ่นฐานในชนบทของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สภาวิจัยแห่งชาติ.
- วิชัย เทียนน้อย. (2520). ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา.
- คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. (2538). ชื่อบ้านนามเมือง. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สวัสดี ชูสังข์. (2542). ศึกษาชื่อหมู่บ้านในอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

การสร้างช่องทางการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มเยาวชนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

นภาพร เกษสุวรรณ^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการสร้างช่องทางการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มเยาวชนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างช่องทางการสื่อสารในกลุ่มเยาวชนสำหรับใช้ในการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งโครงการนี้ใช้แนวคิดเรื่องสื่อ แนวคิดเรื่องเครือข่าย และแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจพื้นที่ สันทนาการกลุ่ม สัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ แกนนำเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ที่เป็นอาสาสมัครทางการสื่อสาร เยาวชนอำเภอดอกคำใต้ และภาคีเครือข่าย คือ พัฒนาการและนักวิชาการจากทุกตำบลของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผลจากการจัดเวทีสำรวจบริบททางการสื่อสารของเยาวชนพบว่า เยาวชนในพื้นที่อำเภอดอกคำใต้มีช่องทางการสื่อสารหลัก ได้แก่ การสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ (เฟสบุ๊ค ไลน์) โทรศัพท์ สื่อบุคคล (ผู้ใหญ่บ้าน คุณครู ประธานเยาวชน) หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน เสียงตามสายในโรงเรียน และวิทยุชุมชน (คลื่น 105.75 คนรักบ้านเกิด) สำหรับสื่อกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมค่าย จะเกิดขึ้นตามวาระโอกาสของกิจกรรมในโรงเรียน เช่น ค่ายลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น และจากการสำรวจความต้องการทางการสื่อสารของเยาวชน พบว่า เยาวชนต้องการช่องทางที่ใช้สื่อสารในกลุ่มเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ ดังนี้ 1) สื่อกิจกรรม (ค่ายเยาวชน) 2) สื่อออนไลน์ (เฟสบุ๊ค) 3) สื่อบุคคล (อาสาสมัครทางการสื่อสารในกลุ่มเยาวชน นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา)

หลังจากการสำรวจบริบททางการสื่อสาร ผู้วิจัยและภาคีเครือข่ายในอำเภอดอกคำใต้จึงจัดโครงการค่ายเยาวชน “MIS ค่ายเยาวชน รักดอกคำใต้” เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างช่องทางสำหรับใช้สื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของกลุ่มเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งจากผลการดำเนินงานหลังจากจัดกิจกรรมผ่านโครงการ “MIS ค่ายเยาวชน รักดอกคำใต้ รุ่นที่ 1 - 3” พบว่า อำเภอดอกคำใต้มีเครือข่ายแกนนำเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ที่เป็นตัวแทนจากทุกตำบลจำนวน 150 คน ซึ่งในค่ายเยาวชนรุ่นที่ 1 สมาชิกส่วนใหญ่มาโดยการคัดเลือกจากพัฒนาการประจำตำบล แต่ในค่ายเยาวชนรุ่นที่ 2 และ 3 มีทั้งสมาชิกที่ถูกคัดเลือกและสมาชิกที่เป็นอาสาสมัครจากสื่อออนไลน์ (เฟสบุ๊ค)

นอกจากนี้ผู้วิจัยและเครือข่ายแกนนำเยาวชนรุ่นที่ 1 ได้สร้างช่องทางการสื่อสารในสังคมออนไลน์ คือ เฟสบุ๊ค ซึ่งใช้ชื่อกลุ่มว่า “เครือข่ายเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” และในปัจจุบันมีสมาชิกในเครือข่ายฯ จำนวน 514 คน โดยเป็นสมาชิกจากความสมัครใจ และได้รับการแนะนำพื้นที่ทางการสื่อสารดังกล่าวจากเครือข่ายแกนนำเยาวชนอำเภอดอกคำใต้รุ่นที่ 1 และ 2 ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่า เยาวชนกลุ่มนี้มีการใช้ประโยชน์จากเฟสบุ๊คในเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับการเรียนและการดำรงชีวิต รวมถึงเยาวชนมีพฤติกรรมกรรมการแชร์ข้อมูลข่าวสารที่ขาดความน่าเชื่อถือ โฆษณาชวนเชื่อ และคลิปวิดีโอที่ไม่เหมาะสมกับเยาวชน ได้แก่ ภาพลามกอนาจาร เหตุการณ์ทะเลาะวิวาทที่มีความรุนแรง

คำสำคัญ: ช่องทางการสื่อสาร เครือข่าย

¹อาจารย์., สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา พะเยา 56000

¹Lecturer., Public Relations, School of Management & Information Sciences, University of Phayao, Phayao 56000

*Corresponding author: Tel.: 081-7168089. E-mail address: nawaporn.ke@up.ac.th

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันประเทศไทยเผชิญกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้น จากการรายงานของสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ พบว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปี 2557 และยิ่งพบว่าอายุเฉลี่ยของเด็กที่ใช้ความรุนแรงจนถึงกระทั่งกระทำผิดทางกฎหมายมีอายุน้อยลง โดยพบมากในช่วงอายุ 12-18 ปี ทั้งนี้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนพบมากในโรงเรียน โดยพบในลักษณะของการทะเลาะวิวาทระหว่างเพื่อนร่วมโรงเรียนและต่างโรงเรียน รวมถึงความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากการกระทำรุนแรงของสมาชิกในครอบครัว และความรุนแรงที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ อาทิ โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้และเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรง ขณะเดียวกันสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการบ่มเพาะความรุนแรงและไม่มีความปลอดภัย [1]

สำหรับสถานการณ์ปัจจุบันในครอบครัวมีการปฏิสัมพันธ์กันน้อยมาก โดยเฉพาะการพูดคุยและสร้างความเข้าใจกันภายในครอบครัว ทำให้เด็กและเยาวชนหันไปหาอบายมุข สิ่งมอมเมาที่ให้ความสุขเพียงชั่วคราว และประพฤติดนเรียดความสนใจจากสังคมอย่างไม่เหมาะสม ปัญหาที่สำคัญคือพ่อแม่ผู้ปกครอง ไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ และขาดทักษะการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม มีความคาดหวังทางการศึกษาของลูกในระดับสูงจนเกินไป ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความกดดันและไม่มีความสุขกับการเรียน แนวโน้มของครอบครัวไทยในอนาคต คาดว่าจะมีรูปแบบครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น รวมถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจเป็นสาเหตุหลักให้พ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้านมากขึ้น ในท้องถิ่นชนบทหลายครอบครัวพ่อแม่ต้องไปทำงานในตัวเมือง โดยเฉพาะในกรุงเทพฯและเมืองใหญ่ ๆ ต้องให้ลูก ๆ อยู่ในความดูแลของผู้สูงอายุ ซึ่งอาจทำให้เด็กเติบโตมาอย่างไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร [2]

จากข้อมูลในการลงพื้นที่อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามโครงการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC จังหวัดพะเยา” ในปีงบประมาณ 2555 ของคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ ทำให้นักวิจัยได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่หลายประเด็น ปัญหาหนึ่งที่คนในชุมชนต้องการให้เร่งแก้ไขคือ ปัญหาด้านเยาวชน ซึ่งเกิดจากการที่เยาวชนในพื้นที่ใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ มีพฤติกรรมการรวมกลุ่มกันตามพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ โดยเฉพาะในร้านเกมคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้พฤติกรรมดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเยาวชนเป็นภาระครอบครัวและปัญหาสังคมตามมาในที่สุด ชาวบ้านจึงต้องการให้ทางมหาวิทยาลัยพะเยาเข้าไปจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดพื้นที่ทางสังคมสำหรับเยาวชนมารวมกลุ่มกันใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพื่อให้เกิดกลุ่มแกนนำเยาวชนที่สามารถจะเป็นเครือข่ายทางการสื่อสารระหว่างเยาวชนและผู้ปกครองต่อไปได้ในอนาคต [3]

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อสร้างช่องทางการสื่อสารในกลุ่มเยาวชนสำหรับใช้ในการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

1) แนวคิดเรื่องสื่อ

ความหมายของสื่อ มีนักวิชาการให้คำนิยามและแนวคิดไว้หลากหลายอย่างน่าสนใจพอสรุปได้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้คำนิยาม “สื่อ”(กริยา) ว่าหมายถึง ติดต่อให้ถึงกัน เช่น สื่อความหมาย ชักนำให้รู้จักกัน และสื่อ (นาม) หมายถึง ผู้หรือสิ่งที่ติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน [4]

เว็บสเตอร์ดิกชันนารีได้ให้คำนิยาม “สื่อ” หรือ media ไว้ว่าหมายถึง องค์กรที่รับผิดชอบการสื่อสารไปยังสาธารณะ เช่น หนังสือพิมพ์นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น [5]

พัชนี เจริญรยา และคณะ ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า “เป็นการอธิบายความหมายในทางใดทางหนึ่ง และมีสัญลักษณ์ของการส่ง และการรับสาร (ไม่ว่าจะภายในตนเอง ระหว่างผู้หนึ่งกับผู้หนึ่ง หรือระหว่างกลุ่มกับกลุ่ม) หรือสภาพแวดล้อมหนึ่ง ๆ การสื่อสารจึงตั้งอยู่บนหลักของความสัมพันธ์เสมอ” [6]

พีระ จิระโสภณ ได้กล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสื่อไว้พอสรุปได้ว่า สื่อคือการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างทัศนคติการชักจูงประชาชนให้ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ หรือความคิดใหม่ ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น นอกจากนี้สื่อยังส่งสารไปยังผู้รับได้เป็นจำนวนมากพร้อม ๆ กันเพราะสื่อมีหลายประเภทให้เลือกตามความต้องการ [7]

วิลเบอร์ แชมมัม ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ดังนี้ การสื่อสารคือการมีความเข้าใจร่วมกันต่อสัญลักษณ์ที่แสดงข่าวสาร (information signs) [8]

วิรัช อภิวรรณกุล สรุปได้ว่า การสื่อสาร คือ วิธีทางและเทคนิคการสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม [9]

ความสำคัญของสื่อ [10]

สื่อมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะทำหน้าที่ถ่ายทอด เผยแพร่ความคิดวิธีการ นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ

แก่สังคม ทำให้การบริหารจัดการโครงสร้างทางสังคมตลอดจนพฤติกรรมทางความคิด จิตใจ และการปฏิบัติของมวลชนแตกต่างกันออกไป สื่อจึงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ฯลฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ส่วนใหญ่สื่อเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการรณรงค์จะดำเนินไปด้วยกัน และใช้กระบวนการขับเคลื่อนเชิงรุกเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย แต่จะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร มากน้อยเพียงไหนเป็นหน้าที่ของทุกคนต้องคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ที่ถ่วงถ่วง และเลือกรับโดยใช้ความรู้ (Knowledge) ก่อนนำไปใช้อย่างชาญฉลาดด้วยปัญญา (Wisdom) จึงจะได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า แต่เราจะทำอะไรจึงจะให้ ผู้ผลิตและใช้สื่อตระหนักถึงคุณภาพ จริยธรรม และจรรยาบรรณของตนเองในการนำเสนอสื่อเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในภาวะการตื่นตัวสูง และบางครั้งยังแยกแยะสิ่งที่มีคุณค่าออกจากสิ่งเร้าเชิงลบได้ยาก การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ผ่านสื่อช่องทางที่หลากหลายในปัจจุบันจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน องค์กรจะคำนึงถึงผลประโยชน์เป็นหลักมิได้ทั้งนี้เพราะการสื่อสารจะเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต้องตอบสนองสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสามารถให้ข้อมูลได้ฉับพลัน นำไปสู่การแก้ปัญหาของประชาชนส่วนใหญ่ได้

ดังนั้นกระบวนการขับเคลื่อนของสื่อตั้งแต่ข้อมูล (Data) ซึ่งแปลงเป็นเนื้อหา (Message) ที่จะนำเสนอต้องผ่านช่องทาง (Channel) หรือวิธีการ (Method) ที่เหมาะสมเพื่อที่ผู้รับสาร (Receiver) จะได้เข้าใจตรงกันและขับเคลื่อนตามผู้ส่ง (Sender) หรือผู้สั่งการ (Director) ได้ดังนั้นสื่อจึงสนับสนุนระบบการทำงานของวงการศึกษายุคใหม่ให้ก้าวทันสถานการณ์โลกและปรับตัวให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ประเภทของสื่อ มีนักวิชาการได้แบ่งประเภทของสื่อไว้หลายรูปแบบ และหลายหลักเกณฑ์(criteria) ดังนี้ [11]

- 1) แบ่งตามวิวัฒนาการ ได้แก่ สื่อประเพณี (traditional media) สื่อมวลชน (mass media) และ สื่อเฉพาะกิจ (specialized media)
- 2) แบ่งตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม ได้แก่ สื่อข่าวสาร (information media) สื่อการศึกษา (education media) และ สื่อบันเทิง (entertainment media)
- 3) แบ่งตามประสาทที่การรับสาร ได้แก่ สื่อโสต (audio media) สื่อทัศน์ (visual media) และ สื่อโสตทัศน์ (audio-visual media)
- 4) แบ่งตามบทบาทหน้าที่ทางเทคนิค (technical functions) ได้แก่ สื่อถ่ายทอดสาร (transmission media) และสื่อบันทึกสาร (record media)
- 5) แบ่งตามเครื่องนารหัสสาร ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ (print media) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) และ สื่อบันเทิงเสียงหรือภาพ (film or tape)
- 6) สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือสื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมได้ (Controllable Media) ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ (Print Media) สื่อบุคคล (Personal Media) สื่อโสตทัศน์ (Audio-visual Media) และ สื่อกิจกรรมต่าง ๆ (Activity Media) นอกจากนี้ยังมีสื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable Media) ได้แก่ สื่อมวลชน (Mass Media)

2) แนวคิดเรื่องเครือข่าย

เครือข่ายแยกออกเป็น 5 มิติ ดังนี้ [12]

2.1) เครือข่ายในมิติการรวมตัวของกลุ่มบุคคลและองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือทำกิจกรรมร่วมกัน อย่างเป็นระบบ โดยการจะเป็นเครือข่ายได้นั้น กลุ่มต่าง ๆ ต้องมีการเชื่อมโยง เข้าหากันโดยมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ดังนั้นนิยามคำว่าเครือข่ายในมิตินี้ จะเกิดขึ้นได้ต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม

2.2) เครือข่ายในมิติการมีพันธะสัญญาร่วมกัน หรือมีเป้าหมายของเครือข่ายร่วมกัน ซึ่งการรวมตัวกันนั้น ไม่ใช่แค่พูดคุยหรือหารือกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วสลายกลุ่มกันไป แต่ต้องมีวัตถุประสงค์หลักอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และมีการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักร่วมกันเสมอ แม้ว่าแต่ละกลุ่มหรือบุคคลต่างมีเป้าหมายเฉพาะของตนเองที่แตกต่างกัน

2.3) เครือข่ายในมิติความสัมพันธ์ทางสังคม มีลักษณะเป็นเครือข่ายทางสังคม ซึ่งเป็นเครือข่ายที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เป็นสายสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงคนในสังคมไว้ด้วยกันเป็นเครือข่าย เช่นญาติพี่น้อง ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นต้น

2.4) เครือข่ายในมิติด้านการประสานความร่วมมือ โดยมองเครือข่ายที่เป็นรูปแบบการประสานงานของบุคคล กลุ่มหรือองค์กรที่เป็นระบบ มีโครงสร้างการบริหารจัดการอย่างชัดเจนและเป็นทางการอย่างชัดเจน

2.5) เครือข่ายในมิติด้านการพัฒนา หมายถึงการรวมพลังของบุคคล องค์กร หรือกลุ่มในระดับชุมชน หรือระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่ผลการเปลี่ยนแปลงหรือการต่อรองใด ๆ ที่ส่งผลในเชิงบวกต่อการพัฒนา โดยกระบวนการทำงานเครือข่ายในมิตินี้ จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเครือข่ายที่จะทำให้เครือข่ายเติบโตและยั่งยืนยังควรให้ความสำคัญใน ต่อเนื่อง

การบริหารงานของ 3 ประเด็นคือ [13]

ก. เครือข่ายจะจัดการให้มีการแลกเปลี่ยนอะไรระหว่างสมาชิก จะแลกเปลี่ยนกันอย่างไร แลกเปลี่ยนเพื่ออะไร ใครเป็นผู้ได้ประโยชน์ ประโยชน์ที่ได้มีคุณค่าเพียงใดสำหรับสมาชิก

ข. เครือข่ายจะจัดการให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกอย่างไร เรื่องอะไรที่ควรจะมีการติดต่อสื่อสาร จะใช้สื่อประเภทใด ในการสื่อสาร สารที่สื่อมีความหมายต่อสมาชิกหรือไม่อย่างไร ความถี่ในการติดต่อสื่อสารมีมากน้อยแค่ไหน

ค. เครือข่ายจะจัดการให้ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกเป็นไปในทิศทางใด ทิศทางหรือไม่เป็นทางการ มีรูปแบบหรือไร้รูปแบบ เอื้ออาทรหรือทำตามหน้าที่ ผูกพันเป็นเจ้าของร่วม หรือเป็นเพียงผู้ถือหุ้นและรับกำไร ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกมีขอบเขตถึงไหน แคตัวแทนหรือสมาชิกกลุ่ม

ดังนั้น หากใช้แนวคิดเรื่องเครือข่ายมาร่วมใช้ในกระบวนการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มเยาวชนจะสามารถทำให้ผู้ดำเนินโครงการมีความชัดเจนในเป้าหมายเรื่องการสร้างเครือข่าย รวมถึงหาวิธีการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการเครือข่ายในกลุ่มเยาวชน เพื่อส่งผลให้เครือข่ายนี้เกิดความมั่นคงและสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตรงตามวัตถุประสงค์

3) แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วมในการสื่อสารและสามารถเข้าถึงสื่อหรือข้อมูลข่าวสารที่เท่าเทียมกัน เพื่อแสดงออกทางความคิด มุมมองและความรู้สึกของพวกเขาอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นมาสู่ตนเองและชุมชนของพวกเขา เป็นการสร้างความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าของตัวเองและท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ปัญหาและพัฒนาโดยศักยภาพของชุมชนเอง (Moore 1986 อ้างใน White 1994: 20) [14]

อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ต้องเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) โดยด้านหนึ่งความรู้สึกเป็นเจ้าของ นำมาซึ่งความสนใจ ห่วงใย ดูแลรักษาในขณะที่อีกด้านหนึ่งความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเป็นผู้เป็นเจ้าของมีอำนาจที่สามารถเข้าไปจัดการกับสิ่งของหรือเรื่องราว นั้น ซึ่งก็คือการเข้ามามีส่วนร่วมนั่นเอง ดังนั้นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและความรู้สึกผูกพันเป็นกระบวนการรับส่งซึ่งกันและกัน คือเมื่อเริ่มต้นด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับความเข้าใจ ระดับอารมณ์ไปจนถึงระดับการกระทำที่จะนำไปสู่ความผูกพันต่อประเด็นนั้น ๆ เมื่อผูกพันก็จะกลายเป็นแรงจูงใจให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสื่อสารมากขึ้น [14]

ดังนั้น หากใช้หลักการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาร่วมใช้ในกระบวนการสร้างเครือข่ายแกนนำเยาวชน และการพัฒนาด้านสังคมในทุกระยะ จะสามารถทำให้เครือข่ายเยาวชนเกิดความสนใจ และกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ รวมถึงจะช่วยสร้างความเข้าใจ และลดการต่อต้านหากประเด็นการพัฒนาสังคมนั้นมีความขัดแย้งกับความรู้สึกของกลุ่ม นอกจากนี้จะทำให้เครือข่ายเยาวชนเกิดความรู้สึกผูกพันกับเครือข่าย ซึ่งจะส่งผลให้เครือข่ายเกิดความมั่นคงต่อไป

วิธีการวิจัย (Methods)

งานวิจัยเรื่องการสร้างช่องทางการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มเยาวชนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการเก็บข้อมูล ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจพื้นที่ สทนากลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แกนนำเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ที่เป็นอาสาสมัครทางการสื่อสาร เยาวชนอำเภอดอกคำใต้ และภาคีเครือข่าย คือ พัฒนาการและนักวิชาการจากทุกตำบลของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. สำรวจบริบทชุมชน บริบททางการสื่อสารของเยาวชน รวมถึงความต้องการในพื้นที่ทางการสื่อสารในกลุ่มเยาวชน
2. นักวิจัยจัดเวทีคืนข้อมูล ประชุมชี้แจงความเป็นมา และแนวทางการทำวิจัยกับภาคีเครือข่าย คือ นายอำเภอ พัฒนาการ นักวิชาการจากทุกตำบลของอำเภอดอกคำใต้ รวมถึงแกนนำเยาวชนจากทุกตำบลของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
3. จัดพื้นที่ทางการสื่อสารให้กับกลุ่มเยาวชน ได้แก่ ค่ายเยาวชน รักซ์ดอกคำใต้ และเครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ เฟสบุ๊ค โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า “เครือข่ายเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา”
4. การประเมินผลพื้นที่ทางการสื่อสารของเครือข่ายเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย (Results and discussion)

ผลการวิจัย (Results)

การสร้างช่องทางการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มเยาวชนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีผลการศึกษาดังนี้

1) บริบททางการสื่อสารในกลุ่มเยาวชน

1.1 ผู้ส่งสาร (Sender) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ผู้นำชุมชนที่เกิดขึ้นจากอำนาจหน้าที่ โดยเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐอย่างเป็นทางการ คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน นักวิชาการ/นักพัฒนาชุมชนด้านเยาวชน เป็นต้น ผู้ส่งสารกลุ่มนี้ ทิศทางการสื่อสารใช้ลักษณะจากบนลงล่าง หรือการสื่อสารทางเดียว (one-way communication) ผ่านช่องทางที่เป็นทางการ เช่น การประชุมประจำหมู่บ้านและตำบล หรือการประชุมระหว่างนักวิชาการ/นักพัฒนาชุมชนด้านเยาวชนกับกลุ่มประธานเยาวชน การแจ้งผ่านไปยังผู้ใหญ่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์ ให้ทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

(2) ผู้นำชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ เกิดขึ้นโดยการแต่งตั้งจากนักวิชาการ/พัฒนาชุมชนด้านเยาวชน ได้แก่ ประธานกลุ่มเยาวชนประจำตำบล ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนเยาวชนในตำบลเพื่อเป็นคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดต่อไป นอกจากนี้ เยาวชนยังมีความเชื่อถือศรัทธาคณครู และรุ่นพี่ในโรงเรียน นักจัดรายการวิทยุชุมชน ศิลปิน และเน็ตไอดอล ผู้ส่งสารกลุ่มนี้ มีทิศทางการสื่อสารเน้นการสื่อสารสองทาง (two-way communication) แต่ผสมผสานระหว่างการสื่อสารแนวดิ่ง แนวดิ่ง และแนวระนาบ ที่มีเป้าหมายเพื่อปรึกษาหารือ และความบันเทิง

1.2 ข้อมูลข่าวสาร (Message) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะตามแหล่งที่มา 2 ประเภท คือ

(1) สารหรือข้อมูลข่าวสารที่มาจากภายนอกชุมชน ส่วนใหญ่ มักเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบาย เจเนอรัล กติกา ระเบียบ ที่มาจากหน่วยงานรัฐในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา และกฎกติกาที่มีร่วมกันในสังคม รวมถึงข่าว กิจกรรมของอำเภอ และจังหวัด

(2) สารหรือข้อมูลข่าวสารที่มาจากภายในชุมชน เนื้อหาสารมักเกี่ยวกับกิจกรรม ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นภายในชุมชน เช่น กิจกรรม งานบุญ และงานประเพณีของตำบล ซึ่งมีการใช้ประกาศเสียงตามสายโดยผู้ใหญ่บ้านและประธานเยาวชนระดับตำบลเป็นหลัก หรือการสื่อสารแบบปากต่อปากระหว่างเยาวชนด้วยกัน โดยเนื้อหาสารดังกล่าวเป็นเนื้อหาที่กลุ่มสร้างขึ้นเอง มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต และความรู้สึกเป็นเจ้าของประเด็นโดยตรง อีกทั้งผู้ส่งสารยังมีความใกล้ชิดกับคนในชุมชน และการใช้วิธีการสื่อสารแบบปากต่อปากยังทำให้การเผยแพร่ข่าวสารเข้าถึงกลุ่มได้อย่างรวดเร็ว

1.3 ช่องทางการสื่อสาร หรือสื่อ (Channel/Media) จากการศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มดังต่อไปนี้

(1) การสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ได้แก่ เฟสบุ๊ค (Facebook) และ ไลน์ (Line)

(2) สื่อบุคคล ได้แก่ ประธานเยาวชนประจำตำบลและอำเภอ คณครูและรุ่นพี่ในโรงเรียน นักจัดรายการวิทยุชุมชน ศิลปิน เน็ตไอดอล ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่บ้าน

(3) สื่อกระจายเสียง เป็นอีกสื่อหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในอำเภอดอกคำใต้ ได้แก่ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน วิทยุชุมชน (คลื่น 105.75 คนรักบ้านเกิด) รถแท็กซี่เสียงตามสายในโรงเรียน เป็นต้น

(4) สื่อพื้นที่ สื่อประเพณี สื่อกิจกรรม พื้นที่อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีประเพณีท้องถิ่นที่ดั้งเดิม อาทิ ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ หรือพิธีอ้อพญา (อ้อปัญญา) ที่นอกจากจะเป็นงานประเพณีที่เป็นศูนย์รวมคนในชุมชนได้เป็นอย่างดีแล้วยังเป็นประเพณีที่กลุ่มเยาวชนมีความเชื่อถือศรัทธาและต้องเข้าร่วมงานเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังมีสื่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานศพ งานบุญทางศาสนาของเยาวชนที่นับถือศาสนาพุทธ หรือการไปร่วมกิจกรรมในโบสถ์ทุกวันอาทิตย์ของเยาวชนที่นับถือศาสนาคริสต์ และการเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเหมือนกัน

(5) สื่อสิ่งพิมพ์/ป้ายประกาศ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เป็นสื่อที่มีความคงทนถาวร และสามารถอ่านซ้ำเพื่อเตือนความจำหรือทบทวนข้อมูลได้ตลอดเวลา เช่น ป้ายประกาศ โปสเตอร์ ซึ่งส่วนใหญ่จะติดเผยแพร่ที่ศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน

1.4 ผู้รับสาร (Receiver) มีต้นทุนทางสังคมสูง คือความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเป็นที่เป็นที่นอ เป็นเพื่อนสนิทที่มีความกลมเกลียวในการทำกิจกรรมร่วมกัน และมักไม่ค่อยมีประเด็นขัดแย้ง นอกจากนี้ยังมีลักษณะนิสัยที่ชอบความสนุกสนาน ชอบร้องเพลงและทำกิจกรรมร่วมกัน นอกจากนี้ผู้รับสารมีความสนใจและจดจำสารที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าสารอื่น ๆ เมื่อผู้รับสารเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับสารจะเลือกใช้วิธีการสอบถามจากเพื่อน รุ่นพี่ คณครู และผู้ปกครอง

จากการสำรวจความต้องการทางการสื่อสารของเยาวชน พบว่า เยาวชนต้องการช่องทางที่ใช้สื่อสารในกลุ่มเยาวชนอำเภอ

ดอกคำใต้ ดังนี้ 1) สื่อกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมค่ายเยาวชน 2) สื่อออนไลน์ ได้แก่ เฟสบุค (Facebook) สำหรับสื่อสารในกลุ่มเครือข่ายเยาวชนดอกคำใต้ 3) สื่อบุคคล ได้แก่ อาสาสมัครทางการสื่อสารในกลุ่มเยาวชน นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา

2. จัดพื้นที่ทางการสื่อสารให้กับกลุ่มเยาวชน และการประเมินผล

หลังจากการสำรวจบริบททางการสื่อสาร นักวิจัยจัดเวทีคืนข้อมูล ประชุมชี้แจงความเป็นมา และแนวทางการทำวิจัยกับภาคีเครือข่าย คือ นายอำเภอ พัฒนาการ/นักวิชาการจากทุกตำบลของอำเภอดอกคำใต้ รวมถึงแกนนำเยาวชนจากทุกตำบลของอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยและภาคีเครือข่ายในอำเภอดอกคำใต้ ซึ่งมีมติในที่ประชุมเห็นชอบให้จัดโครงการค่ายเยาวชน “MIS ค่ายเยาวชน รักษ์ดอกคำใต้” เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างช่องทางสำหรับใช้สื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของกลุ่มเยาวชนอำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งจากผลการดำเนินงานหลังจากจัดกิจกรรมผ่านโครงการ “MIS ค่ายเยาวชน รักษ์ดอกคำใต้ รุ่นที่ 1 - 3” พบว่า อำเภอดอกคำใต้มีเครือข่ายแกนนำเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ที่เป็นตัวแทนจากทุกตำบลจำนวน 150 คน ซึ่งในค่ายเยาวชนรุ่นที่ 1 สมาชิกส่วนใหญ่มาโดยการคัดเลือกจากพัฒนาการประจำตำบล แต่ในค่ายเยาวชนรุ่นที่ 2 และ 3 มีทั้งสมาชิกที่ถูกคัดเลือกและสมาชิกที่เป็นอาสาสมัครจากสื่อออนไลน์ คือ เฟสบุค (Facebook)

นอกจากนี้ผู้วิจัยและเครือข่ายแกนนำเยาวชนรุ่นที่ 1 ได้สร้างช่องทางการสื่อสารในสังคมออนไลน์ คือ เฟสบุค (Facebook) ซึ่งใช้ชื่อกลุ่มว่า “เครือข่ายเยาวชนอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” และในปัจจุบันมีสมาชิกในเครือข่ายฯ จำนวน 514 คน โดยเป็นสมาชิกจากความสมัครใจ และได้รับการแนะนำพื้นที่ทางการสื่อสารดังกล่าวจากเครือข่ายแกนนำเยาวชนอำเภอดอกคำใต้รุ่นที่ 1 และ 2 ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่า เยาวชนกลุ่มนี้มีการใช้ประโยชน์จากเฟสบุคในเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับการเรียนและการดำรงชีวิต รวมถึงเยาวชนมีพฤติกรรมการแชร์ข้อมูลข่าวสารที่ขาดความน่าเชื่อถือ โฆษณาชวนเชื่อ และคลิกวิดีโอที่ไม่เหมาะสมกับเยาวชน ได้แก่ ภาพลามกอนาจาร เหตุการณ์ทะเลาะวิวาทที่มีความรุนแรง

จากการประเมินผลช่องทางการสื่อสารของเครือข่ายเยาวชนดอกคำใต้ พบว่า นอกจากจำนวนสมาชิกของเครือข่ายเยาวชนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ยังพบว่าสมาชิกเครือข่ายมีความไว้วางใจในช่องทางการสื่อสารทุกช่องทาง ซึ่งส่งผลให้เครือข่ายมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงเป็นแนวทางการสื่อสารที่ดีสำหรับใช้ในการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนดอกคำใต้ต่อไป

อภิปรายผล (discussion)

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างช่องทางการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มเยาวชนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้ค้นพบกระบวนการที่สำคัญและเป็นกระบวนการแรกของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมคือ การวิเคราะห์และประเมินต้นทุนศักยภาพที่มีอยู่ในชุมชนของตนเอง หรือการศึกษาบริบทชุมชนเพื่อให้มองเห็นข้อเด่น ข้อด้อย และศักยภาพพร้อมทั้งวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชนที่ต้องการแก้ไข จากนั้นจะนำไปสู่การค้นหาศักยภาพและต้นทุนที่มีอยู่ในชุมชน จากการศึกษาพบว่า การรู้จักชุมชนและการทราบศักยภาพของชุมชนในด้านต่าง ๆ ช่วยทำให้การทำงานของภาคีเครือข่ายเยาวชนมีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายของการสื่อสารที่วิเคราะห์มาจากการศึกษาบริบทชุมชน และสามารถกำหนดรูปแบบการสื่อสารตามองค์ประกอบทางการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการสื่อสารให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ดังนั้น การศึกษาบริบทชุมชนทางด้านการสื่อสาร จึงเป็นกระบวนการที่ขาดไม่ได้ในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และควรทำตั้งแต่แรกก่อนการพัฒนาหรือกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา เพราะสามารถทำให้การออกแบบกิจกรรมการสื่อสารบรรลุผลในองค์ประกอบการสื่อสารต่าง ๆ มาจากศักยภาพที่มีความเฉพาะตัวของชุมชนว่ากิจกรรมใด หรือการใช้สื่อและสารภายใต้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมนั้นควรเป็นแบบใด และจังหวะเวลาใดเหมาะสมที่จะใช้ภาคีเครือข่ายทางสื่อสารในชุมชน และจังหวะเวลาใดควรจะต้องดึงศักยภาพของเครือข่ายจากภายนอกเข้ามาหนุนเสริมได้อย่างเหมาะสม

จากการอภิปรายผลในเรื่องการสำรวจบริบทของชุมชนก่อนการวางแผนทางการสื่อสาร ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของกาญจนา แก้วเทพ [15] ในเรื่องหัวใจสำคัญของการสื่อสารชุมชน ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อต้นทุน ศักยภาพ และข้อจำกัดของชุมชน จะสามารถนำไปออกแบบการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับประเด็นหรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น หากต้องการออกแบบการสื่อสารเพื่อการพัฒนาในชุมชน ควรมีความเข้าใจในเรื่องบริบททางการสื่อสารของชุมชนนั้น เนื่องจากการสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมของชุมชนนั้นเสมอ ดังนั้น ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารชุมชนควรมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2554). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ*. สืบค้นจากเว็บไซต์ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว <http://www.nicfd.cf.mahidol.ac.th/th/index.php/policy>.
- [2] สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2554). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ*. สืบค้นจากเว็บไซต์ สถาบันแห่ง

ชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว <http://www.nicfd.cf.mahidol.ac.th/th/index.php/policy>.

- [3] อังคณา ปานเทือก นวพร เกษสุวรรณ และคณะ. (2555). **สรุปผลประเมินโครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแบบ ABC จังหวัดพะเยา**. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- [4] ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- [5] Webster. (1983). **Webster's Desk Dictionary of the English Language**. New Jersey : Gramercy Books.
- [6] พิชนี เขยจรรยา และคณะ. (2551). **แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- [7] พีระ จีระโสภณ. (2553). **องค์ประกอบและกระบวนการสื่อสาร ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-8**, หน้า 30-45. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [8] Schramm, W. (Ed.). (2010). **Mass communications (2nd ed.)**. Urbana, IL: University of Illinois Press.
- [9] วิรัช อภิรัตน์กุล. (2550). **นิเทศศาสตร์กับการประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พัฒนาศึกษา.
- [10] อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2552). **การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] วิโรจน์ อารีกุล. (2554). **ความรุนแรงในเด็กวัยรุ่นและสื่อ**. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 54 (3): 1-5.
- [12] กำจร หลุยยะพงศ์ ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร และปานทิพย์ ลิกชะไชย, (2550). **สงกรานต์ปีนี้ Net ที่ Work: บทเรียนการรณรงค์สุขภาพในระดับชุมชน**. กรุงเทพฯ : บริษัทเอส พี เอส พรินติ้ง จำกัด.
- [13] ขนิษฐา กาญจนรังษินนท์. (2542). **การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานวิจัยและพัฒนากรมการพัฒนาชุมชน.
- [14] กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2551). **การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่อง “การสื่อสารชุมชน”**. สำนักงานสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ.
- [15] กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2551). **การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่อง “การสื่อสารชุมชน”**. สำนักงานสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ.

ข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

จิตสุดา ละอองผล¹ นิชาภัทรชัย ริวิชาติ² และMercy T. Concepcion³

บทคัดย่อ

จากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการแปลเบื้องต้นในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ทำให้เห็นถึงข้อผิดพลาดในการแปลด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นส่วนประกอบที่เล็กที่สุดในการสื่อความหมาย ส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการถ่ายทอดความหมายของคำศัพท์ไปยังภาษาเป้าหมาย (Target Language) และคุณภาพของงานแปล การวิจัยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าว กลุ่มประชากรคือนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาทักษะการแปลซึ่งเป็นรายวิชาต่อเนื่องในภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษาเดียวกัน จำนวน 43 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน 15 ข้อ โดยแยกประเภทคำศัพท์ออกเป็น 5 ด้าน คือ คำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย คำศัพท์บัญญัติ คำทับศัพท์ คำศัพท์เฉพาะและคำกริยาวลี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาแปลคำศัพท์ผิดพลาดจำนวนทั้งสิ้น 313 แห่ง โดยพบข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัยมากที่สุด คิดเป็น 25.2% รองลงมาคือคำกริยาวลี (23.7%) คำศัพท์เฉพาะ (20.8%) คำศัพท์บัญญัติ (18.2%) และคำทับศัพท์ (12.1%) ตามลำดับ จากการวิเคราะห์สาเหตุของข้อผิดพลาดในการแปลโดยภาพรวมพบว่าเกิดจากการขาดความเข้าใจในเรื่องชนิดของคำ (Part of speech) ปัญหาการยึดติดกับความหมายที่คุ้นเคยของคำศัพท์ ปัญหาการเลือกใช้คำและปัญหาการใช้ภาษาไทย โดยสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลและรายวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: ข้อผิดพลาด คำศัพท์ การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

¹อาจารย์, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

²ผศ., สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

³อาจารย์, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

*Corresponding author: Tel.: 087-3923512. E-mail address: jitsuda.l@yru.ac.th

บทนำ

คำศัพท์นับเป็นส่วนประกอบสำคัญในการสื่อสารระหว่างบุคคล คำเพียงหนึ่งคำสามารถนำไปใช้เพื่อสื่อความหมาย ความคิด ความรู้สึก ความต้องการของผู้สื่อสารเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจ รัชนีโรจน์ กุลธำรง (2552: 57-58) ได้กล่าวไว้ว่า “คำ” หรือ “คำศัพท์” เป็นหน่วยภาษาที่เกิดจากองค์ประกอบสองส่วนที่รวมกันคือ รูป (form) และความหมาย (meaning) ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คำศัพท์จึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนมีอาจจะเลยได้ เนื่องจากการเรียนรู้คำศัพท์เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาในด้านต่างๆและเป็นประโยชน์ต่อการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร Wilkins (1972: 111) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคำศัพท์ไว้ว่า “หากปราศจากไวยากรณ์ การสื่อความยังพอเกิดขึ้นได้บ้าง แต่หากปราศจากคำศัพท์แล้วนั้น การสื่อความไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย” ดังนั้น หากผู้เรียนมีความเข้าใจในความหมายของคำศัพท์และมีทักษะความสามารถในการใช้คำศัพท์ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนมีความเข้าใจและมีทักษะความสามารถในด้านคำศัพท์ไม่ถูกต้องหรือเพียงพอ ก็มักจะประสบปัญหาในการสื่อความหมายซึ่งอาจนำไปสู่ความล้มเหลวในการสื่อสาร ดังที่สุพรรณิ ปันมณี (2555: 43) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า “...ข้อผิดพลาดทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นด้านใด เช่น ไวยากรณ์ การใช้คำ หรือวิธีการถ่ายทอดความหมาย และไม่ว่าจะเป็นระดับใด เช่น คำ วลี หรือประโยค ย่อมก่อให้เกิดข้อผิดพลาดด้านความหมายได้ทั้งสิ้น”

ภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อกลางสำคัญที่จะทำให้บุคคลได้รับข้อมูลจากรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น การที่จะเข้าใจเรื่องราวในสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษเหล่านั้นย่อมต้องอาศัยทักษะการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งหรือที่เรียกกันว่าการแปล การแปลจึงนับเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับจากภาษาต้นทางสู่ภาษาปลายทางในเอกสารฉบับแปลและสื่อไปยังผู้อ่านหรือผู้รับสารนั่นเอง สัญฉวี สายบัว (2542) ได้กล่าวไว้ว่าการแปลมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการถ่ายทอดความหมาย ภาษาและการสื่อสาร งานแปลที่ดีคืองานแปลที่คงความหมายของต้นฉบับไว้ครบถ้วนและเที่ยงตรง อย่างไรก็ตาม คำศัพท์บางประเภทมักจะเป็นปัญหาในการถ่ายทอดความหมายในขั้นตอนของการแปล ข้อผิดพลาดที่พบแม้จะอยู่ในระดับคำก็ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานแปลได้ทั้งสิ้น ผู้แปลจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการใช้ภาษาทั้งภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง อีกทั้งยังต้องมีความรู้รอบตัวในด้านต่างๆ นอกเหนือจากการใช้พจนานุกรมซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในกระบวนการแปลให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

จากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลเบื้องต้นในภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยพบว่านักศึกษายังประสบปัญหาในด้านการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับคำซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญก่อนที่จะพัฒนาเป็นระดับประโยคและย่อหน้า โดยนักศึกษายังไม่สามารถเลือกใช้ความหมายของคำศัพท์ที่ถูกต้องเหมาะสมกับบริบทแม้จะเข้าใจในเนื้อหาที่แปลหรือเปิดพบคำศัพท์ที่ต้องการในพจนานุกรมแล้วก็ตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการแปลคำประเภทต่างๆเพื่อจะได้แก้ไขปัญหการแปลของนักศึกษา รวมทั้งจะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแปลเพื่อพัฒนาทักษะการแปลของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยมีรูปแบบการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจำนวน 43 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 2105279 การพัฒนาทักษะการแปลในภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2559

เครื่องมือวิจัย

แบบทดสอบการแปลประโยคภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน 15 ข้อโดยมีคำศัพท์ชนิดต่างๆ 5 ประเภทคือ คำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัย (Multiple meaning words) คำทับศัพท์ (Transliterated words) คำศัพท์บัญญัติ (Terminologies) คำศัพท์เฉพาะ (Technical terms) และคำกริยาวลี (Phrasal verbs) ปรากฏในแบบทดสอบในสัดส่วนที่เท่าๆกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์จากแบบทดสอบทั้ง 15 ข้อโดยมีนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจำนวน 48 คนทำแบบทดสอบดังกล่าว และได้นำผลของข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ประเภทต่างๆที่พบนั้นมานำเสนอเป็นข้อมูลทางสถิติเพื่อให้เห็นแนวโน้มของข้อผิดพลาดพร้อมวิเคราะห์สาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นักศึกษาทำแบบทดสอบโดยใช้เวลาทั้งสิ้น 60 นาทีโดยได้รับอนุญาตให้ใช้พจนานุกรมระหว่างการทำแบบทดสอบ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือสัปดาห์ที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมเนื่องจากนักศึกษาได้ผ่านการศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาแล้วในรายวิชาการแปลเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รับจากแบบทดสอบการแปลประโยคจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยมาวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับกลุ่มของคำศัพท์ทั้ง 5 ประเภท โดยแสดงผลข้อมูลในรูปแบบตาราง นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จะนำมาประมวลผลเพื่อหาสาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าว

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถี่การปรากฏข้อผิดพลาดในการแปล

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ประเภทต่างๆเป็นรายด้าน

อันดับ	ประเภทของคำศัพท์	จำนวน นักศึกษา N	จำนวน (ครั้ง) ที่พบ ข้อผิดพลาด	ค่าร้อยละ (%)	ค่าร้อยละ สะสม (%)
1	คำศัพท์ที่มีความหมาย หลายนัย	43	79	25.2	25.2
2	คำกริยาวลี		74	23.7	48.9
3	คำศัพท์เฉพาะ		65	20.8	69.7
4	คำศัพท์บัญญัติ		57	18.2	87.9
5	คำทับศัพท์		38	12.1	100
	รวม		313	100	

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า พบข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ประเภทต่างๆทั้งสิ้น 313 ครั้ง โดยข้อผิดพลาดทางด้านคำหลายความหมายมีเปอร์เซ็นต์สูงที่สุดคือมีความถี่ 79 ครั้ง (25.2%) รองลงมาคือ คำกริยาวลี โดยมีความถี่ 74 ครั้ง (23.7%) คำศัพท์เฉพาะมีความถี่ 65 ครั้ง (20.8%) คำศัพท์บัญญัติมีความถี่ 57 ครั้ง (18.2%) และคำทับศัพท์มีความถี่ 38 ครั้ง (12.1%) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุของข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

จากการวิเคราะห์ลักษณะของข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ทั้ง 5 ประเภท คือ คำหลายความหมาย คำกริยาวลี คำศัพท์เฉพาะ คำศัพท์บัญญัติและคำทับศัพท์นั้นพบว่ามีสาเหตุจากปัญหาด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการขาดความเข้าใจในเรื่องชนิดของคำ (Part of speech)

งานวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องชนิดของคำซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเลือกความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้องตรงตามบริบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพ้องรูปและเสียง (Homonyms) และคำพ้องรูป (Homographs) ซึ่งต่างมีรูปสะกดที่เหมือนกัน เนื่องจากคำศัพท์หนึ่งคำมีมากกว่าหนึ่งหน้าที่ การที่ผู้แปลไม่ทราบชนิดของคำย่อมส่งผลให้ผู้แปลตัดสินใจเลือกความหมายที่ผิดดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

ต้นฉบับ Sommai is very mean; he does not want to spend his own money.

บทแปล สมหมายหมายความว่าเขาไม่ต้องการใช้เงินของตัวเอง

ควรแปลว่า สมหมายเป็นคนขี้เหนียวมากเพราะเขาไม่อยากจะใช้เงินเลย

จากบทแปลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้แปลแปลความหมายของคำว่า “mean” ตามการทำหน้าที่เป็นคำกริยา ทั้งที่คำดังกล่าวปรากฏอยู่ในตำแหน่งของคำคุณศัพท์ (Adjective) ซึ่งหมายถึง **ใจแคบ ใจร้าย**

ต้นฉบับ Somkid wound this new scarf around her neck.

บทแปล สมคิดมีบาดแผลจึงพันผ้าพันคอผืนใหม่รอบคอเขา

สมคิดเอาผ้าพันคอผืนใหม่ที่พันคอเขาที่มีบาดแผล

สมคิดได้รับบาดเจ็บจากผ้าพันคอผืนใหม่ที่พันคอเขา

ควรแปลว่า สมคิดพันผ้าคอตด้วยผ้าพันคอผืนใหม่

จากตัวอย่างนี้ พบว่าผู้แปลขาดความเข้าใจโครงสร้างภาษาอังกฤษจึงไม่ทราบว่ “wound” เป็นคำหลายความหมายและทำหน้าที่เป็นคำกริยาที่อยู่ในรูป Past simple ของคำกริยา “wind” ซึ่งหมายถึง พัน โดยผู้แปลเลือกความหมายของคำศัพท์ดังกล่าวว่า **บาดแผล** (คำนาม) และเป็น**แผล** (กริยาVI) หรือ**บาดเจ็บ**(กริยาVT) นอกจากนั้น มีความเป็นไปได้ที่ผู้แปลอาจเลือกความหมายที่ใช้บ่อยและคุ้นเคยโดยมิได้พิจารณาจากความหมายที่เหมาะสมกว่า

2. ปัญหาการยึดติดกับความหมายเดิมของคำศัพท์

นอกจากตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีคำศัพท์ประเภทคำกริยาวิเศษซึ่งสร้างปัญหาและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานแปล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ Malee **called on** her grandmother last night.

บทแปล มาลีโทรหายายของเธอเมื่อคืน
มาลีเรียกหาคุณยายของเขาเมื่อคืน

ควรแปลว่า มาลีไปเยี่ยมยายเมื่อคืน

จากตัวอย่างนี้ ทำให้เห็นว่าเลือกความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยโดยเลือกใช้การแปลคำว่า “call” ซึ่งมีความหมายว่า **เรียกโทรหา** ทั้งที่คำว่า ‘call on’ เป็น คำกริยาคู่ (phrasal verbs) ซึ่งหมายถึง มาเยี่ยม

ต้นฉบับ The police **are looking into** the murder.

บทแปล ตำรวจกำลังจับตามองฆาตกร
ตำรวจกำลังมองดูฆาตกรอยู่
ตำรวจกำลังหาฆาตกร
ตำรวจกำลังค้นหาไปยังการฆาตกรรม

ควรแปลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังสืบสวนเหตุฆาตกรรม

ผู้แปลเลือกใช้ความหมายจากคำว่า ‘look into’ ว่า **จับตามอง มองดู หาและค้นหา** โดยเป็นการแปลแยกคำกริยาคู่ระหว่างคำว่า look กับคำว่า into

3. ปัญหาการเลือกใช้คำ

ในภาษาไทย มีคำเป็นจำนวนมากที่มีความหมายคล้ายคลึงกันแต่ไม่สามารถนำมาใช้แทนที่กันได้ทุกครั้ง ดังนั้นผู้แปลจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกคำที่มีความเหมาะสมกับบริบทแวดล้อมมากที่สุด

ต้นฉบับ I can't go out with you because I haven't finished my **papers** yet.

บทแปล ฉันออกไปกับเธอไม่ได้หรอกเพราะฉันยังอ่านหนังสือพิมพ์ไม่เสร็จ
ฉันออกไปกับเธอไม่ได้เพราะฉันยังสอบไม่เสร็จ

ควรแปลว่า ฉันออกไปกับเธอไม่ได้นะเพราะฉันยังทำรายงานไม่เสร็จเลย

จากตัวอย่างต่อไปนี้เป็นารแสดงถึงข้อผิดพลาดในการเลือกความหมายที่ไม่สอดคล้องกับบริบท โดยคำว่า “paper” ซึ่งเป็นคำนามนับได้ หมายถึง หนังสือพิมพ์ ข้อสอบ งานวิจัยและรายงาน

ต้นฉบับ The prime minister plans to **reform** the economic system.

บทแปล นายกรัฐมนตรีได้วางแผนการปรับปรุงระบบเศรษฐกิจ
นายกรัฐมนตรีวางแผนพัฒนาระบบเศรษฐกิจ
นายกรัฐมนตรีวางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ
นายกรัฐมนตรีวางแผนแก้ไขระบบเศรษฐกิจ
นายกรัฐมนตรีวางแผนจะสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่

ควรแปลว่า นายกรัฐมนตรีวางแผนที่จะปฏิรูประบบเศรษฐกิจ

จากตัวอย่างนี้ คำว่า **reform** หมายถึง **ปฏิรูป ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข** แต่ในบริบทนี้เลือกใช้คำว่า **ปฏิรูป** เนื่องจากใช้ร่วมกับคำว่า **ระบบเศรษฐกิจ** และ **นายกรัฐมนตรี**

ต้นฉบับ This kid always gets sick because of **air pollution**.

บทแปล เด็กคนนี้ไม่สบายบ่อยเพราะสภาพแวดล้อมอากาศไม่ดี
เด็กคนนี้ไม่สบายอยู่เสมอเพราะว่าการเสียของอากาศ

เด็กคนนี้ป่วยบ่อยเพราะมลพิษของแอร์ที่เสีย

เด็กเล็กจะไม่สบายบ่อยๆเพราะแพ้แอร์

ควรแปลว่า เพราะมลพิษทางอากาศ เด็กคนนี้จึงป่วยบ่อย

จากตัวอย่างจะเห็นว่าผู้แปลเลือกใช้คำไม่เหมาะสมโดยใช้การถอดความหมายโดยแยกทีละคำและนำคำมารวมกัน เช่น **สภาพ**

แวดล้อมอากาศไม่ดี การเสียของอากาศ แอร์ที่เสียและแพ้แอร์

ต้นฉบับ Driving too fast often **brings about** an accident.

บทแปล การขับรถเร็วเกินไปมัก**เสี่ยงต่อ**การเกิดอุบัติเหตุ

การขับรถเร็ว**ส่งผลต่อ**การเกิดอุบัติเหตุ

ควรแปลว่า การขับรถเร็วเกินไปมักจะ**ทำให้เกิด**อุบัติเหตุ

จากตัวอย่างนี้เป็นการแปลจากคำกริยาลี **bring about** ซึ่งมีความหมายว่า **ทำให้เกิดขึ้น** โดยคำที่ผู้แปลเลือกใช้คือ **เสี่ยงต่อ** หรือ **ส่งผลต่อ** เป็นคำที่ไม่เหมาะสม

ต้นฉบับ All domestic flights to Bangkok have been canceled.

บทแปล สนามบินภายในประเทศไปกรุงเทพถูกยกเลิก

ทั้งหมดภายในบ้านยกเลิกเที่ยวบินไปกรุงเทพ

คนรับใช้ทุกคนยกเลิกเที่ยวบินที่จะไปกรุงเทพ

แม่บ้านทุกคนยกเลิกที่จะไปกรุงเทพ

ทุก**ครัวเรือน**ได้ยกเลิกเที่ยวบินที่จะไปกรุงเทพ

ควรแปลว่า **เที่ยวบินในประเทศ**ทั้งหมดที่ไปกรุงเทพถูกยกเลิก

คำว่า **domestic** ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ที่ขยายคำนาม **flight** และใช้เป็นคำศัพท์เฉพาะในแวดวงการบิน ผู้แปลที่ขาดความรู้ในเรื่องดังกล่าวมักจะแปลคำต่อคำ โดยคำว่า **domestic** ซึ่งทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ที่มีความหมายว่า เกี่ยวกับบ้านหรือครอบครัว และหากเป็นคำนามจะหมายถึง คนรับใช้ คนช่วยทำงานบ้าน นอกจากนั้นยังไม่ทราบว่าจะประธานของประโยคคืออะไรทำให้เกิดการแปลที่ไม่ถูกต้อง

ต้นฉบับ Somying will be **discharged** from the hospital tomorrow.

บทแปล สมหญิงจะ**ไม่ได้รับหน้า**ที่จากโรงพยาบาลพรุ่งนี้

สมหญิงจะ**ไม่ฟ้องร้อง**โรงพยาบาลพรุ่งนี้

สมหญิงจะ**ไม่เรียกเก็บเงิน**โรงพยาบาลในวันพรุ่งนี้

พรุ่งนี้สมหญิงจะ**ลาออกจาก**โรงพยาบาล

สมหญิงจะ**ถูกไล่ออกจาก**โรงพยาบาลพรุ่งนี้

ควรแปลว่า สมหญิงจะ**ออกจาก**โรงพยาบาลพรุ่งนี้

จากตัวอย่างนี้ ผู้แปลเลือกความหมายของคำดังกล่าวโดยแยกคำว่า **dis-** ออกจากคำว่า **charge** โดยพิจารณาคำว่า **dis-** เป็นอุปสรรค (prefix) และคำว่า **charge** มีความหมายว่า กล่าวหา ชำระเงิน ส่งผลให้แปลคำดังกล่าวว่า **ไม่ได้รับหน้าที่ ไม่ฟ้องร้องและไม่เรียกเก็บเงิน** ส่วนการแปลคำนี้ว่า **ลาออกหรือไล่ออก**นั้นมีความเป็นไปได้ที่ผู้แปลนึกถึงคำว่า **in charge** ที่หมายถึง **ที่อยู่ในความรับผิดชอบในหน้าที่**

4. ปัญหาการใช้ภาษาไทย

ผู้แปลยังขาดทักษะทางด้านกรเขียนรูปสะกดของคำศัพท์ในภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนคำทับศัพท์และคำศัพท์บัญญัติซึ่งนำมาจากภาษาต่างประเทศ

ต้นฉบับ The man standing near the **counter** over there is my uncle.

บทแปล ผู้ชายคนที่ยืนอยู่ที่**เคาน์เตอร์**ตรงโน้นคือลุงผม

ผู้ชายที่กำลังยืนอยู่ใกล้**เคาน์เตอร์**ตรงนั้นคือลุงผม

ผู้ชายที่ยืนอยู่ใกล้**เคาน์เตอร์**คือลุงฉัน

ผู้ชายคนที่ยืนอยู่ใกล้**เคาน์เตอร์**ตรงโน้นคือน้าผม

ควรแปลว่า ผู้ชายคนที่ยืนอยู่ใกล้**เคาน์เตอร์**ตรงโน้นคือลุงผมเอง

จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าผู้แปลยังไม่สามารถถอดเสียงคำทับศัพท์ซึ่งนำมาจากภาษาอังกฤษในคำว่า **counter** ซึ่งจำต้องยึดหลัก

การเขียนคำทับศัพท์ดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

ต้นฉบับ Manit dreamed of becoming the **editor** of *Bangkok Post*.

บทแปล มานิตฝันจะเป็น**บรรณาธิการ**ของ**บางกอกโพสต์**

มานิตฝันว่าเขากลายเป็น**บรรณาธิการ**ใน**บางกอกโพสต์**

มานิตฝันว่าจะเป็น**บรรณาธิการ**ไปรษณีย์กรุงเทพฯ

ควรแปลว่า มานิตฝันอยากเป็น**บรรณาธิการ**ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

จากตัวอย่างนี้พบข้อผิดพลาดที่ผู้แปลไม่สามารถเขียนรูปคำศัพท์ที่บัญญัติรูปการใช้จากคำว่า editor ซึ่งมีการเขียนรูปตัวสะกดไม่ถูกต้องแตกต่างกัน คือ **บรรณาธิการ บรรณาธิการและบรรณาธิการ** นอกจากนี้ ผู้แปลยังขาดความรู้รอบตัว ในการแปลคำว่า *Bangkok Post* ว่า **บางกอกโพสต์** และ **ไปรษณีย์กรุงเทพฯ**

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการแปลคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัยมากที่สุด ในแต่ละภาษามักจะมีความกำกวมที่เกี่ยวกับคำศัพท์เพราะมีคำเป็นจำนวนมากที่มีรูปสะกดและออกเสียงเหมือนกันแต่กลับมีความหมายที่แตกต่างกัน (Bedny และคณะ, 2007; Frost และ Bentin (1992); Frost และคณะ, 1990) และคำที่มีความหมายหลายนัยจะก่อปัญหาในการเรียนหากผู้เรียนคิดถึงความหมายของคำเพียงแค่ว่าความหมายที่คุ้นเคยเท่านั้น (Laufer, 1997) จากกรณีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์หลายนัยพบว่านักศึกษามักจะเลือกความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยซึ่งที่ความหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับบริบท ข้อผิดพลาดในลักษณะนี้อาจจะมีผลมาจากวิธีการเรียนคำศัพท์ในประเทศไทยซึ่งผู้สอนมักจะสอนโดยการสะกดคำและบอกความหมายของคำศัพท์ให้ผู้เรียนฟังและพูดตาม วิธีการเรียนรู้คำศัพท์ดังกล่าวเป็นการเรียนแบบท่องจำเป็นคำๆ โดยไม่ได้เรียนจากการใช้คำศัพท์ในบริบทที่แตกต่างกันทำให้ผู้เรียนยึดติดกับความหมายที่ตนเองรู้และเลือกใช้ความหมายนั้นโดยไม่ได้พิจารณาถึงความหมายอื่น ๆ ที่มีซึ่งมีความเหมาะสมและความถูกต้องมากกว่า สอดคล้องกับปริมา มัลลิกะมาส (2551: 211) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “หากผู้เรียนยึดติดกับคำที่มีความหมายเทียบเคียงมากเกินไป อาจทำให้เกิดปัญหาการเลือกคำที่มีความหมายไม่เหมาะสมกับบริบทและไม่สามารถสื่อความตามที่ต้องการได้” ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบริบทมีผลต่อการเลือกความหมายของคำศัพท์โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่มีหลายความหมาย นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษายังขาดทักษะทางไวยากรณ์โดยเฉพาะในเรื่องของชนิดของคำ (Parts of Speech) ซึ่งนับเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้แปลเลือกความหมายที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น สุพรรณิ ปันมณี (2555: 44) ที่กล่าวไว้ว่า “ความยากของการแปลจึงอยู่ที่การทำความเข้าใจความหมายทั้งหมดทุกองค์ประกอบและการถ่ายทอดความหมายที่อาจจะมิได้เขียนออกมาให้ปรากฏเป็นถ้อยคำ ดังนั้น จึงมิใช่เพียงการนำถ้อยคำที่เห็นไปถ่ายทอดหรือไปเปิดค้นหาความหมายในพจนานุกรมเท่านั้น แต่หลักสำคัญอยู่ที่การถ่ายทอดความหมายทั้งที่ปรากฏเป็นตัวอักษรและที่ไม่ปรากฏเป็นตัวอักษรให้ได้อย่างใกล้เคียงที่สุด”

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้ภาษาไทย โดยพบว่าแม้ผู้แปลจะสามารถแปลเนื้อหาที่ถ่ายทอดมาจากบทแปลได้ถูกต้องก็ไม่สามารถบรรลุผลในการแปลได้หากไม่สามารถถ่ายทอดคำศัพท์ในภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาปลายทางได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การถอดตัวอักษรของคำทับศัพท์ซึ่งเป็นคำยืมที่นำมาจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย โดยคำศัพท์ประเภทนี้ได้ถูกนำมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลายจนคำหลายๆคำที่มีการใช้บ่อยถูกบัญญัติลงในพจนานุกรมภาษาไทย อย่างไรก็ตาม คำทับศัพท์มักจะถูกนำมาในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ดังนั้นจึงอาจจะเห็นสาเหตุหนึ่งซึ่งส่งผลให้ผู้แปลเขียนรูปสะกดไม่ถูกต้อง เช่นเดียวกับการแปลคำศัพท์บัญญัติหากผู้แปลไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนคำที่ย่อมเกิดข้อผิดพลาดได้เช่นกัน

3. นักศึกษามีความสับสนในการเลือกใช้ความหมายของคำกริยาวลี โดยจะแปลแยกส่วนระหว่างกริยาหลักและคำบุพบทที่ตามมา จากข้อผิดพลาดในการแปลคำประเภทนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ผู้แปลไทยไม่คุ้นชินกับคำในลักษณะนี้ซึ่งไม่มีใช้ในภาษาไทยแต่กลับใช้กันแพร่หลายในผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสนทนา คำกริยาวลีส่วนใหญ่มักจะมีคำเฉพาะ ปฐมา อักษรจรุง (2543) อ้างถึงใน จามรี ศิริรัฐนิคม (2549) ได้กล่าวว่า ผู้แปลมักจะสับสนในการแปลคำกริยากลุ่มนี้เนื่องจากไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยที่จะได้ใช้คำในลักษณะนี้ ผู้แปลจึงไม่เข้าใจในความหมาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปล

4. พบว่านักศึกษามีปัญหาในการเลือกแปลคำศัพท์เฉพาะไม่เหมาะสมตามบริบท เช่น คำว่า **domestic flights** เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในงานบริการของสายการบินซึ่งผู้แปลที่ขาดความรู้รอบตัวจะไม่สามารถแปลให้ถูกต้องได้เพราะมักจะแปลแยกคำคุณศัพท์ **domestic** ออกจากคำนามคำว่า **flights** คำศัพท์เฉพาะมักจะเป็นคำศัพท์ที่ไม่สามารถจะเปิดหาความหมายจากพจนานุกรมทั่วไปได้ จำเป็นต้องเปิดหาจากพจนานุกรมเฉพาะสาขาตามคำศัพท์นั้น การรู้คำศัพท์เฉพาะไม่เพียงแต่เป็นการเรียนรู้คำศัพท์เท่านั้นแต่เป็นการเรียนรู้ศาสตร์ทางด้านนั้นไปพร้อมๆกัน

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งที่จะวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจำนวน 43 คนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาทักษะการแปลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 และหาสาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าว ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาแปลคำศัพท์ที่มีความหมายหลายนัยผิดพลาดมากที่สุด รองลงมาคือคำกริยาวิเศษณ์ คำศัพท์เฉพาะ คำศัพท์บัญญัติและคำทับศัพท์ โดยมีสาเหตุมาจากการขาดความเข้าใจในเรื่องชนิดของคำ ปัญหาการยึดติดกับความหมายที่คุ้นเคยของคำศัพท์ ปัญหาการเลือกใช้คำและปัญหาการใช้ภาษาไทย ซึ่งสาเหตุของปัญหาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกันทั้งสิ้น ผู้แปลจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการใช้ภาษาต้นทางและภาษาปลายทางที่ดี มีความสามารถและรอบรู้ในด้านคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ ความรู้รอบตัวจึงจะช่วยให้ผู้แปลสามารถบรรลุเป้าหมายในการแปลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] จามรี ศิริรัฐนิคม. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการแปลของนิสิตที่เรียนวิชาการแปลเบื้องต้น มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [2] ปรีมา มัลลิกะมาส. (2551). การแปลกับการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] รัชนิโรจน์ กุลธำรง. (2552). ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] สัญฉวี สายบัว. (2542). หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [5] สุพรรณิ ปันมณี. (2555). แปลผิด แปลถูก: คัมภีร์การแปลยุคใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] Bedny, M., Hulbert, J.C., & Thompson-Schill, S.L. (2007). Understanding words in context: The role of Broca's area in word comprehension. *Brain Research*, 1146, 101-114.
- [7] Frost, R., Feldman, L.B., & Katz, L. (1990). Phonological ambiguity and lexical ambiguity: Effects on visual and auditory word recognition. *Haskins Laboratories Status Report on Speech Research*, SR-101, 102, 85-100.
- [8] Frost, R., & Bentin, S. (1992). Processing phonological and semantic ambiguity: Evidence from semantic priming at different SOAs. *Haskins Laboratories Status Report on Speech Research*, SR-109/110, 191-204.
- [9] Laufer, B. (1997). The lexical plight in second language reading: Words you don't know, words you think you know, and words you can't guess. In J. Coady & T. Huckin. (Eds.), *Second language vocabulary acquisition: a rationale for pedagogy*. New York: Cambridge University Press.
- [10] Wilkins, D. A. (1972). *Linguistics in Language Teaching*. London : Arnold.

แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วรธา รุ่งบานจิต^{1*} วราลี รุ่งบานจิต² วรรณถ แซ่เซ่น³ วรากร แซ่พุ่น⁴ และภากร นพฤทธิ์⁵

บทคัดย่อ

ภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งที่มีผู้คนพูดมากที่สุดในโลกและเป็นภาษาที่ได้รับการยอมรับให้ใช้ในองค์การสหประชาชาติ รวมถึงประเทศในกลุ่มอาเซียน หลายหลายประเทศได้หันมาสนใจศึกษาภาษาจีนเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาภาษาจีนจึงเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนตั้งแต่ปี 2547 ซึ่งนักศึกษาได้ให้ความสนใจเลือกเรียนภาษาจีนมาก ทั้งวิชาเอกภาษาจีนและวิชาเลือกในหมวดศึกษาทั่วไป งานวิจัยนี้เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนมากที่สุด งานวิจัยนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 230 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจ โดยวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนักศึกษาคณะต่างๆ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษาที่ 2558 ภาคเรียนที่ 2 โดยจำแนกปัจจัยเป็น 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยภายนอก 3 ด้าน (1) ด้านสถานศึกษา (2) ด้านสังคม (3) ด้านครอบครัว ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักศึกษามากที่สุด คืออาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาจีน (นำเชือกถือ , บุคลิกภาพ) ค่าเฉลี่ย 4.56 ภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 4.16 และการสนับสนุนจากครอบครัว ค่าเฉลี่ย 4.00 ตามลำดับ ปัจจัยภายนอกค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีเพื่อนชาวจีน ค่าเฉลี่ย 3.05 ส่วนปัจจัยภายในส่งผลต่อแรงจูงใจของนักศึกษามากที่สุด คือเป็นการพัฒนาตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.40 และปัจจัยภายในที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความสนใจในดารานักร้องจีนค่าเฉลี่ย 3.58

จากผลการศึกษาทำให้ได้รู้แนวทางในการส่งเสริมแรงจูงใจของนักศึกษาในการเรียนวิชาภาษาจีน คือเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนเป็นแรงจูงใจสำคัญที่สุดในการเลือกเรียนภาษาจีน จึงควรส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ผู้สอนให้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย รวมถึงประสิทธิภาพของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา เอกสารประกอบการสอน ก็จะมียิ่งเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปปรับปรุง วางแผนในการจัดกิจกรรม/โครงการการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : แรงจูงใจ การเรียนการสอน ภาษาจีน

อาจารย์ สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

² อาจารย์ สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

³ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

⁴ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

⁵ ดร. , สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000

* Corresponding author: e-mail: woratha.r@yru.ac.th, woratha_38@hotmail.com. Tel. 08-7932-4686

บทนำ

ภาษาจีนเป็นหนึ่งในภาษาที่มีผู้คนพูดมากที่สุดในโลก จากข้อมูลของ Ethnologue 16 th editor ในปี 2009 ระบุว่า มีจำนวนประชากรที่พูดภาษาจีนกลาง ถึง 1,213 ล้านคน รองลงมาเป็น สเปน ประมาณ 329 ล้านคน และภาษาอังกฤษ ประมาณ 328 ล้านคน ในขณะที่ UNESCO ระบุว่า ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีผู้คนพูดมากที่สุดในโลก รองลงมาคือ ภาษาอังกฤษ และสเปน ตามลำดับ ภาษาสำคัญที่ถูกกำหนดให้ใช้ในองค์การสหประชาชาติ คือ ภาษาจีนกลาง อังกฤษ สเปน อาหรับ รัสเซีย และฝรั่งเศส จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาษาจีนเป็นภาษาสำคัญภาษาหนึ่งที่มีผู้คนพูดมากที่สุดในโลกและเป็นหนึ่งในห้าภาษาที่ได้รับการยอมรับให้ใช้ในองค์การสหประชาชาติ รวมถึงประเทศในกลุ่มอาเซียน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ภาษาจีนได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และหลากหลายสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้หันมาสนใจศึกษาภาษาจีนเพิ่มขึ้น ประเทศไทยเราด้วยเช่นกัน นับเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลส่งเสริมให้คนไทยเรียนภาษาจีนกลาง ถึงขั้นบรรจุวิชาภาษาจีนกลางเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วไปในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาจีน ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับเทศบาลเมืองเบตง เปิดศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ณ อำเภอเบตง เมื่อปี 2546 เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนในปีการศึกษา 2547 เป็นครั้งแรก และปัจจุบันหลักสูตรภาษาจีนได้ย้ายกลับศูนย์ใหญ่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในปีการศึกษา 2555 เมื่อจัดการเรียนการสอนในศูนย์ใหญ่ นักศึกษาได้ให้ความสนใจเลือกเรียนภาษาจีนเป็นอย่างมาก ทั้งวิชาเอกภาษาจีน วิชาเลือกในหมวดศึกษาทั่วไปและวิชาเลือกเสรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีนประมาณ 300 คน สาเหตุที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชาภาษาจีน องค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการเลือกเรียนก็คือ แรงจูงใจ แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่ชักนำใมน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นคณะวิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อแรงจูงใจของนักศึกษาที่ศึกษาภาษาจีน เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจของนักศึกษาในการเรียนภาษาจีน ให้นักศึกษามีประสิทธิภาพในการเรียน มีผลการเรียนที่ดี และยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมโครงการต่างๆการเรียนการสอนต่อหลักสูตรและผู้สอนอีกด้วย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2558 ภาคการศึกษาที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2558 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 230 คน ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่องศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษา ประกอบกับแนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ การศึกษา คณะที่สังกัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือครอบครัว มีเชื้อสายจีนหรือไม่

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัย ศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ ตำรา และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความต้องการ/ความคิดเห็นในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชนิดประมาณค่า 5 ระดับ ปลายปิดและปลายเปิด และข้อเสนอแนะ

3. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำแบบสอบถามตรวจสอบ มีความเห็นว่ามี ความถูกต้อง ความเหมาะสมและ ความสอดคล้องของแบบประเมินในแต่ละประเด็น สามารถนำไปใช้ในการประเมินได้

4. ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนภาษาจีน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์เรื่องศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และนำมาวิเคราะห์ผลการตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการศึกษามาวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์การศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 สถิติที่ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยนวัตกรรมการสอนภาษาจีนแบบกระตุ้นคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ มีดังนี้

2.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง โดยความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จากกลุ่มตัวอย่าง 230 คน มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 90.43 มีอายุระหว่าง 19-20 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 52.61 ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 66.96 นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ที่ 2.99-2.00 จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 ครอบครัวที่ไม่มีเชื้อสายจีน จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 95.65 ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยเรียนภาษาจีน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 70.43 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	22	9.57
	หญิง	208	90.43
อายุ	17-18	0	0.00
	19-20	121	52.61
	21-22	109	47.39
ระดับปีการศึกษา	ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1	29	12.6
	ปริญญาตรีชั้นปีที่ 2	154	66.96
	ปริญญาตรีชั้นปีที่ 3	45	19.57
	ปริญญาตรีชั้นปีที่ 4	2	0.87
คณะ	คณะครุศาสตร์	14	6.09
	คณะวิทยาการจัดการ	15	6.52
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	164	71.30
	คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร	37	16.09
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.00 - 3.00	42	18.26
	2.99 - 2.00	181	78.7
ครอบครัวมีเชื้อสายจีน	1.99 - 0	7	3.04
	มี	10	4.35
เคยเรียนภาษาจีน	ไม่มี	220	95.65
	เคย	68	29.57
	ไม่เคย	162	70.43

ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มี 3 ส่วนคือ

จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน ด้านสถานศึกษาทั้งหมด 6 ข้อ จากการวิจัยพบว่ามีความเฉลี่ยรวม 4.14 มีความสำคัญในระดับมาก มากที่สุดคือจากอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาจีน (นำเชื่อถือ , บุคลิกภาพ) ค่าเฉลี่ย 4.56 รองลงมาคือ ความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับผู้เรียน ค่าเฉลี่ย 4.50 วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอน ค่าเฉลี่ย 4.34 ตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 4.20 สื่อและอุปกรณ์การเรียน ค่าเฉลี่ย 4.13 มีความสำคัญในระดับมาก ตามลำดับและเป็นภาษาที่มหาวิทยาลัยบังคับเรียนเป็นภาษาที่ 3 ค่าเฉลี่ย 3.14 มีความสำคัญในระดับปานกลาง

ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน ด้านสังคม จากการวิจัยพบว่ามีความเฉลี่ยรวม 3.86 มีความสำคัญในระดับมาก อันดับหนึ่งคือภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการก้าวเข้าสู่สังคมอาเซียน ค่าเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับมาก อันดับสามคือจำนวนชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย ค่าเฉลี่ย 4.09 อยู่ในระดับมาก อันดับสี่ภาษาจีนเป็นภาษาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ย 3.85 อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายการมีเพื่อนชาวจีน ค่าเฉลี่ย 3.05 อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน ด้านครอบครัว จากการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.98 มีความสำคัญในระดับมาก อันดับแรกมาจากการสนับสนุนจากครอบครัว ค่าเฉลี่ย 4.00 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือความคาดหวังจากครอบครัว ค่าเฉลี่ยที่ 3.96 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน

	ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	สรุปผล
1. ปัจจัยด้านสถานศึกษา	1.1 เป็นภาษาที่มหาวิทยาลัยบังคับเรียนเป็นภาษาที่ 3	3.14	1.70	ปานกลาง
	1.2 อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาจีน (นำเชื่อถือ , บุคลิกภาพ)	4.56	0.51	มากที่สุด
	1.3 วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอน	4.34	0.76	มาก
	1.4 ความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับผู้เรียน	4.50	0.66	มาก
	1.5 สื่อและอุปกรณ์การเรียน	4.13	0.77	มาก
	1.6 ตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน	4.20	0.65	มาก
	รวม	4.14	0.84	มาก
2. ปัจจัยด้านสังคม	2.1 ภาษาจีนเป็นภาษาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.85	0.99	มาก
	2.2 ภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน	4.16	0.79	มาก
	2.3 จำนวนชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย	4.09	0.90	มาก
	2.4 การมีเพื่อนชาวจีน	3.05	1.13	ปานกลาง
	2.5 การก้าวเข้าสู่สังคมอาเซียน	4.14	0.78	มาก
รวม	3.86	0.92	มาก	
3. ปัจจัยด้านครอบครัว	3.1 การสนับสนุนจากครอบครัว	4.00	0.89	มาก
	3.2 ความคาดหวังจากครอบครัว	3.96	0.94	มาก
	รวม	3.98	0.92	มาก
รวมปัจจัยภายนอกทั้ง 3 ด้าน		4.01	0.88	มาก

ส่วนที่ 3 ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน พบว่าแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาคือเป็นการพัฒนาตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.40 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการทำนายในสิ่งที่แปลกใหม่ ค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับมาก มีความสนใจในภาษาจีน ค่าเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับมาก อยากเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีน ค่าเฉลี่ย 4.19 อยู่ในระดับมาก เพื่อจะได้มีอาชีพที่ดีในอนาคต ค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับมาก อยากเดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน ค่าเฉลี่ย 4.06 อยู่ในระดับมาก อยากเดินทางไปทำงานที่ประเทศจีน ค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับมาก มีความสนใจในภาพยนตร์จีนค่าเฉลี่ย 3.87 อยู่ในระดับมาก มีความสนใจในวัฒนธรรมจีนและมีความสนใจในอักษรจีน ค่าเฉลี่ย 3.86 อยู่ในระดับมาก มีความสนใจในเพลงจีน ค่าเฉลี่ย 3.80 อยู่ในระดับมาก มี

ความสนใจในประวัติศาสตร์จีน ค่าเฉลี่ย 3.75 อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายมีความสนใจในดารานักร้องจีน ค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน

รายการ	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	สรุปผล
ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีน			
1. มีความสนใจในภาษาจีน	4.20	0.61	มาก
2. มีความสนใจในประวัติศาสตร์จีน	3.75	0.83	มาก
3. มีความสนใจในวัฒนธรรมจีน	3.86	0.77	มาก
4. มีความสนใจในภาพยนตร์จีน	3.87	0.87	มาก
5. มีความสนใจในเพลงจีน	3.80	0.84	มาก
6. มีความสนใจในดารานักร้องจีน	3.58	0.77	มาก
7. มีความสนใจในอักษรจีน	3.86	0.80	มาก
8. อยากเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีน	4.19	0.76	มาก
9. อยากเดินทางไปทำงานที่ประเทศจีน	4.02	0.92	มาก
10. อยากเดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน	4.06	0.88	มาก
11. เพื่อจะได้มีอาชีพที่ดีในอนาคต	4.12	0.83	มาก
12. เป็นการพัฒนาตนเอง	4.40	0.71	มาก
13. ทำทนายในสิ่งที่แปลกใหม่	4.35	0.67	มาก
รวม	4.00	0.79	มาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเรื่องแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนและข้อเสนอแนะนั้น ผู้วิจัยให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ว่าทำไมนักศึกษาถึงเลือกเรียนภาษาจีน นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่า “การที่เลือกเรียนวิชาภาษาจีน เพราะอยากเรียนรู้ภาษาที่นอกเหนือจากที่เคยเรียนมาคือ ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ อยากรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาจีน ประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อที่สามารถฟังและสามารถโต้ตอบสื่อสารกับชาวจีนได้” “สนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมจีน” “ภาษาจีนเป็นภาษาที่น่าสนใจและเอกลักษณ์ ทั้งตัวอักษร สำเนียงการพูด” “อาจารย์ผู้สอนใจดี อธิบายดีเป็นมิตรเป็นกันเอง และมีวิธีการสอนที่หลากหลาย” เป็นต้น

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์แสดงความคิดเห็นว่า เรียนเพื่อสามารถนำไปพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาจีนได้ เรียนเพื่อสนทนากับเพื่อนชาวจีน อยากเป็นครูภาษาจีน เรียนเพื่อไปท่องเที่ยวต่างประเทศจีน เรียนเพื่ออยากไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ ประเทศจีน หรือหลักสูตรแลกเปลี่ยนระยะสั้น และเพื่อทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศที่ใช้ภาษาจีนในการเกี่ยวข้อง เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปทางประชากรพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 90.43 มีอายุระหว่าง 19-20 จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 52.61 ระดับปีการศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 66.96 เรียนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ 2.99 - 2.00 จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 ครอบครัวไม่มีเชื้อสายจีน จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 95.65 และส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนภาษาจีน จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 70.43

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มี 3 ส่วนคือ ปัจจัยสถานศึกษา ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา รวม ทั้ง 3 ด้าน ได้ค่าเฉลี่ยรวม (Mean = 4.01) พบว่าปัจจัยภายนอกด้านสถานศึกษาส่งผลต่อแรงจูงใจมากที่สุด (Mean = 4.14) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละหัวข้อพบว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาจีน (นำเชื่อถือ , บุคลิกภาพ) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนมากที่สุด (Mean = 4.56) รองลงมาคือความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับผู้เรียน (Mean = 4.50) วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอน (Mean = 4.34) ตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน (Mean = 4.20) ภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน

(Mean = 4.16) การก้าวเข้าสู่สังคมอาเซียน (Mean = 4.14) สื่อและอุปกรณ์การเรียน (Mean = 4.13) จำนวนชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย (Mean = 4.09) การสนับสนุนจากครอบครัว (Mean = 4.00) ความคาดหวังจากครอบครัว (Mean = 3.96) ภาษาจีนเป็นภาษาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Mean = 3.85) เป็นภาษาที่มหาวิทยาลัยบังคับเรียนเป็นภาษาที่ 3 (Mean = 3.14) การมีเพื่อนชาวจีน (Mean = 3.05) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คิดค่าเฉลี่ยรวมได้ (Mean = 4.00) พบว่าปัจจัยภายในในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาส่วนใหญ่เรียนเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง (Mean = 4.40) รองลงมาคือการทำนายในสิ่งที่แปลกใหม่ (Mean = 4.35) มีความสนใจในภาษาจีน (Mean = 4.20) อยากเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีน (Mean = 4.19) เพื่อจะได้มีอาชีพที่ดีในอนาคต (Mean = 4.12) อยากเดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน (Mean = 4.06) อยากเดินทางไปทำงานที่ประเทศจีน (Mean = 4.02) มีความสนใจในภาพยนตร์จีน (Mean = 3.87) มีความสนใจในวัฒนธรรมจีนและมีความสนใจในอักษรจีน (Mean = 3.86) มีความสนใจในเพลงจีน (Mean = 3.80) มีความสนใจในประวัติศาสตร์จีน (Mean = 3.75) และอันดับสุดท้ายมีความสนใจในดารานักร้องจีน (Mean = 3.58) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยสามารถที่จะอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ที่มาของแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เชื่อว่าแรงจูงใจภายนอกมีบทบาทสำคัญ “อาจารย์ผู้สอน” เป็นแรงจูงใจสำคัญที่สุดในการเลือกเรียนภาษาจีน กล่าวคือนักศึกษาต้องการอาจารย์ที่มีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา คือการมีอัธยาศัยที่ดี มีความตั้งใจในการสอน ทั้งหมดล้วนเป็นทางด้านพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ มารยาท ท่าทาง การสำรวม ล้วนเป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น บุคลิกภาพที่ดีก็ส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือ สามารถสร้างความมั่นใจให้กับตัวอาจารย์เองแล้ว ยังสามารถสร้างความประทับใจแรกพบ (First Impression) ให้กับนักศึกษาอีกด้วย สิ่งเหล่านี้จึงกลายมาเป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักศึกษาได้

2. จากความเห็นของแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา แรงจูงใจภายในก็มีบทบาทสำคัญเช่นกัน โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 95.65 ไม่มีทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาจีน เหตุผลในการเลือกเรียนล้วนมาจากแรงจูงใจภายในทั้งสิ้น เลือกเรียนภาษาจีนเพื่อการพัฒนาตนเอง เป็นการทำนายในสิ่งที่แปลกใหม่ และมีความสนใจในเป็นความชอบส่วนตัว ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ดีในการเริ่มต้นการเรียนรู้ภาษา เพราะเกิดจากความชอบและความสมัครใจในการเลือกเรียนด้วยตนเอง และมีจุดมุ่งหมายในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความชอบและรักในการเรียนภาษาจีน รวมถึงการสร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอกด้านสถานศึกษาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาจีน (น่าเชื่อถือ, บุคลิกภาพ) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนมากที่สุด บุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก รวมถึงความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับผู้เรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ช่วยให้การจัดการเรียนการสอน บรรยากาศในห้องเรียนระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ในการโต้ตอบบทสนทนาเป็นภาษาจีน ปราศจากความเขินอายและเพิ่มความมั่นใจได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งสถานศึกษาควรสนับสนุนให้อาจารย์มีการเพิ่มศักยภาพทางการสอนให้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย รวมถึงประสิทธิภาพของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา เอกสารประกอบการสอน ก็จะช่วยเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยภายในเกี่ยวกับการเรียนภาษาจีนเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ส่งผลต่อแรงจูงใจเป็นรอง ทางสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการเรียนภาษาจีน เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านทักษะภาษาจีนและศิลปวัฒนธรรมจีน เช่นการให้ผู้เรียนได้ไปศึกษาดูงานหรือทัศนศึกษาถึงสถานที่ที่แวดล้อมด้วยภาษาจีน ให้ผู้เรียนฟังบรรยายจากผู้มีประสบการณ์หรือบัณฑิตที่ประสบความสำเร็จจากการเรียนภาษาจีนเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจและสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาจีน อาจารย์ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน

ใช้ กลยุทธ์การเรียนรู้ ได้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่นมอบหมายงานที่ทำทนายให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง น่าจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ แรงกระตุ้นความสนใจทางการเรียนภาษาจีนมากขึ้นจนสามารถพัฒนาให้มีทักษะการใช้ภาษาจีนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการใช้ประโยชน์ในภายภาคหน้า

อย่างไรก็ตาม ควรมีวิจัยต่อเนื่อง เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ต่อไปมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องจากอาจารย์เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุด ควรทำการศึกษาวิจัยทางด้านเทคนิคการจัดการเรียนสอนภาษาจีนของอาจารย์ผู้สอน เพื่อพัฒนาเทคนิคและส่งเสริมการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรศึกษาวิจัยความพึงพอใจและความคาดหวังจากการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาจากการเรียนการสอนนักศึกษามีความพึงพอใจหรือไม่ อย่างไร และมีความคาดหวังจากการเรียนในเรื่องใด

คำขอบคุณ

คณะวิจัยขอขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่ได้อนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ที่ท่านได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอด

คณะวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคลากรทางการศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ทางด้านภาษาจีนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] คชาวุฒิ จันทรคา, จักรพงศ์ ดาโสมและคณะ. (2556). **แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- [2] ชิวลา บาดกลาง และคณะ. (2553). **สำรวจแรงจูงใจภายในและภายนอกในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- [3] ผศ.ณภัทร วุฒิงศา. (2557). **กลยุทธ์สร้างแรงจูงใจ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ. วารสารนักบริหาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, (82-97).**
- [4] ปราณปริยา บุญเรือง. (2557). **ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาพาณิชยการและการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว วิทยาลัยเทคโนโลยี โปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่, วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่.**
- [5] มธุมน จินากุล. (2558) **แรงจูงใจที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาเกาหลีในสถาบันสอนภาษาของประชาชน ใน กรุงเทพมหานคร, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- [6] มาลีวัล เลิศสาครศิริ. (2546). **การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นแรงจูงใจในพุทธิปัญญา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะพื้นฐานวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- [7] มหาลาก ป้อมสุข, สมภพ สาครดี และดร.อนุสรณ์ มนตรี. (2554). **แรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชากิจกรรมทางพล ศึกษาของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชาปีการศึกษา 2554. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา.**
- [8] ยุพกา พุกูชิม่า, กนกพร นุ่มทอง และสร้อยสุดา ณ ระนอง. (2556). **ความนิยมในการเรียนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: แรงจูงใจแตกต่างกันอย่างไร. วารสารญี่ปุ่นศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (27-40).**
- [9] Miss Peng liting. (2556). **ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนิสิตมหาวิทยาลัยสยาม. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสยาม.**